

မျှော်မှန်းချက် (Vision)

အားလုံးပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အာဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ် အထူးရန်ပုံငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများ စတင်ကြောင်း အသိပေးကြေညာခြင်း အခမ်းအနား ကျင်းပ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ၁၂ ခု ဒုတိယအသုတ် ဆောင်ရွက်မည်

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၃၁

ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ကွာဟချက်လျှော့ချရန်နှင့် အာဆီယံအသိုက်အဝန်းတည်ထောင်မှုကို အထောက်အကူပေးရန်၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ် ၂၀၃၀ ရည်မှန်းချက်ကို တိုးမြှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို တိုးမြှင့်သွားရန် ရည်ရွယ် ဆောင်ရွက်သော မဲခေါင်-လန်ချန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများဖြင့် စီမံကိန်းဒေသများရှိ တောင်သူလယ်သမားများ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ပြည်သူတို့၏ သာယာဝပြောမှုကို တိုးမြှင့်ပေးရေး ကြိုးပမ်း အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော်ရှိ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သည့် မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ် အထူးရန်ပုံငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းများ စတင်ကြောင်း အသိပေးကြေညာခြင်း အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။ (အပေါ်ပုံ)

ထားသူများ တက်ရောက်ကြသည်။ မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးသည် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံနှင့် မဲခေါင်ဒေသငါးနိုင်ငံ ဖြစ်သည့် ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ မြန်မာ၊ ထိုင်းနှင့်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ပြီး မဲခေါင်ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံအစိုးရက အထူးရန်ပုံငွေအမေရိကန်

ဒုတိယအကြိမ် အထူးရန်ပုံငွေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများစတင်ကြောင်း အသိပေး ကြေညာခြင်း အခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ က အဖွင့် အမှာစကားပြောကြားပြီး တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး H.E Mr. Chen Haiက တရုတ်-မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရအကြား မဲခေါင်-လန်ချန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အကောင် အထည်ဖော်မည့်စီမံကိန်းများ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါ်မာလာ သန်းထိုက်က မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်းမှု စာ - ၂ သို့

အခမ်းအနားသို့ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး H.E Mr.Chen Hai အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ နှင့် ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် များ၊ စီမံကိန်းတာဝန်ရှိသူများ၊ ဖိတ်ကြား

ပြင်ဦးလွင်ပိုးချည်စက်ရုံနှင့် ပိုးစာသုတေသနခြံ၌ ပိုးချည်စက်သစ်များ ဖွင့်လှစ်

ပိုး မွေးမြူခြင်း၊ ပိုးချည် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံး ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်အောင် ဖော်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ တောင်သူအခြေခံသည့် အသေးစား၊ အလတ်စား၊ စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ နိုင်ငံတစ်ဝန်းဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် အားလုံး ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြစေ စာ - ၂ သို့

မြေဩဇာကော်မတီ ၂၈ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ကျင်းပ

စိုက် ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးသွင်းအားစုများ၌ ဓာတုဓာတ်ကြွင်းနည်းပါးပြီး သီးနှံအတွက် လိုအပ်သောအာဟာရများ သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်းများ နှင့်အညီပါဝင်သည့် ဓာတ်မြေဩဇာများဖြစ်စေရေးအတွက် တာဝန်ရှိသူများက ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်း၊ သွင်းအားစုများ၏ ဈေးနှုန်းနှင့် အရည်အသွေး မှန်ကန်စေခြင်းသည် တောင်သူ လယ်သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေသည်ကို အထူးဂရုပြု ကြရမှာဖြစ်ကြောင်း ယနေ့မနက် ၉ နာရီက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည် မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည့် မြေဩဇာကော်မတီ ၂၈ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးတွင် မြေဩဇာကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်က ပြောကြားသည်။ (ပုံ) စာ - ၂ သို့

ရှေ့ပိုင်း - မဲခေါင် - လန်ချန်း မှ
အရ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ သံတမန် ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်

များကိုလည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်းက မဲခေါင်-လန်ချန်းပူးပေါင်း

ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အထူးရန်ပုံငွေ အောက်မှ ပထမအသုတ် စီမံကိန်းငါးခု အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်

ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများကိုလည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်ဆွေလင်းက မဲခေါင်-လန်ချန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အထူးရန်ပုံငွေအောက်မှ ဒုတိယအသုတ်စီမံကိန်း ၁၂ ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေ့ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များကို လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ဒုတိယအသုတ်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းစုစုပေါင်း ၂၃ ခုကို အဆိုပြုခဲ့ရာ စီမံကိန်း ၁၂ ခု ရွေးချယ် ခံခဲ့ရကာ စီမံကိန်းရန်ပုံငွေ စုစုပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ငါးသန်းခန့်ရှိခဲ့ပြီး ဦးစားပေးကဏ္ဍ ကနဦးအဆင့်အနေဖြင့် ပေါင်းစည်းဆက်သွယ်မှု (Connectivity)၊ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (Production Capacity Cooperation)၊ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှု (Cross-border Economic Cooperation)၊ ရေအရင်းအမြစ် (Water Resources)၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေး (Agriculture and Poverty Reduction) စသည့် ကဏ္ဍ ငါးခုကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိဦးစီးဌာန များက ပူးပေါင်းအကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်း ရရှိသည်။ **MOALI ပြန်ကြားရေး**

ရှေ့ပိုင်း - ပြင်ဦးလွင် မှ
လိုကြောင်း ယနေ့နံနက် ၉ နာရီခွဲက ပြင်ဦးလွင်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပိုးချည်စက်ရုံနှင့် ပိုးစာသုတေသနဦးစီးဌာန တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

ဆက်လက်၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသ ကြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဒေါက်တာစိုးသန်းက မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ပိုးစာပင် စိုက်ပျိုးမှုနှင့် ပိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ မျိုးပွဲထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပိုးစာပင်ဖြန့်ဖြူးခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆွေးနွေး ပြောကြားသည်။

ပိုးချည်စက်ရုံအတွင်း ပိုးမွေးမြူရေးအခန်း၊ ပိုးချည်ထုပ်ပိုးခန်း၊ ပိုးချည်ရစ်ခန်း၊ ပိုးချည် ငင်ခန်း၊ ပိုးအိမ်ရွေးခန်းများကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကြရာ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးစော်ထွန်းမြင့်နှင့် ဝါနှင့်လျှော်မျှင် ထွက် သီးနှံဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအောင်မော်တို့က ရှင်းလင်းပြသ ကြသည်။ (ပုံ)

ဒေသအသီးသီးရှိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာနပိုင် ပိုးစာခြံများအနေဖြင့် ပိုးစာမျိုးကွဲ များစုဆောင်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မျိုးပွား ခြင်းနှင့် တောင်သူများလိုအပ်ပါက ပျိုးပင် များရောင်းချဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ ပိုးမွေးမြူ ခြင်း၊ တောင်သူများအား ပိုးစာပင် စိုက်ပျိုး ရေးနှင့် ပိုးမွေးမြူခြင်းနည်းပညာများ သင်တန်းပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိသကဲ့သို့ ပိုးသုတေသနနှင့် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာနမှလည်း နှစ် အဆက်ဆက် စုဆောင်းရရှိသော မိမျိုး ဖမျိုး (Parental Strains) များ ထိန်းသိမ်း ခြင်းနှင့် မျိုးစပ်သုတေသနပြုခြင်း၊ ပြည်ပ မှ ရရှိသည့်ပိုးမျိုးများကို မြန်မာ့ရေမြေ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသည့် မျိုးသန့်လိုင်း (Pure Line) များ ရရှိအောင် မျိုးရွေးချယ် ခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်း၊ ဌာနပိုင်ခြံများ နှင့် ပိုးမွေးလိုသောတောင်သူများအား မျိုးပွဲများ ဖြန့်ဝေပေးခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများ နှင့် တောင်သူများအား ပညာပေးသင်တန်း များ ပို့ချပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိသည်။

အစည်းအဝေးသို့ မြေဩဇာ ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်နှင့် ကော်မတီဝင်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ စုံညီစွာ တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြသည်။

ပိုးချည်စက်သစ်များဖွင့်ပွဲ အခမ်း အနားသို့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဒေါက်တာစိုးသန်း၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်မင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်း နှင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ ရက်ကန်း လုပ်ငန်းရှင်များ တက်ရောက်ကြသည်။ အခမ်းအနားတွင် ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်က အဖွင့် အမှာစကား ပြောကြားရာ၌ ပိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အခြေခံ

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်း၊ ခေတ်မီ စက်ကိရိယာများ၊ နည်းပညာကဏ္ဍများ တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက ပိုးချည်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာများ၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနပိုင် ပိုးစာခြံများ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ မျိုးပွဲထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေများ၊ ပိုးစာ/ပိုးသုတေသန လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ ပိုးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးပေါင်း၍ Contract Farming စနစ်နှင့် ဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ ပိုးစာစိုက် တောင်သူ များ၏ စိုက်ပျိုးခြင်းမှရရှိမည့် အကျိုး အမြတ်များဆိုင်ရာများကို ရှင်းလင်း တင်ပြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် မြေဩဇာ ကော်မတီအတွင်းရေးမှူး ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက ကော်မတီ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် မှုများနှင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်မည့် အကြောင်းအရာ များကို ရှင်းလင်းတင်ပြရာ အစည်းအဝေး တက်ရောက်လာသူများက စိစစ် ဆောင်ရွက်ရမည့် မြေဩဇာမှတ်ပုံတင်ခွင့် လျှောက်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် ပိုင်းဝန်းအကြံပြု ဆွေးနွေး ကြသည်။

ယခင်က ယူရီးယား၊ တီဇူပါ၊ ပိုတက်ရှ်ကဲ့သို့ မြေဩဇာများကိုသာ ခုနှစ်အတွင်း ပိုးစာဧက ၆၀၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး၊ ပိုးအိမ်ထုတ်လုပ်မှုမှာ နိုင်ငံ ပိုင်ခြံနှင့် ပုဂ္ဂလိကခြံများမှ စုစုပေါင်း ပိုးအိမ်

ကောင်းများရှိသည့် မန္တလေးတိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်ဒေသ၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်းနှင့်ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ပိုးချည်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးလာစေ ခြင်းဖြင့် ကျေးလက်ဒေသနေ တိုင်းရင်း သားများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းနှင့် ဝင်ငွေ တိုးပွားရေးအပြင် တန်ဖိုးမြင့်ဒေသထွက်ကုန်အဖြစ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအလားအလာကောင်းသော လယ်ယာအခြေခံကုန် ထုတ်လုပ်ငန်း တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း၊

ယနေ့ဖွင့်လှစ်လိုက်သည့် ခေတ်မီ ပိုးချည်စက်သစ်များကို အသုံးပြု၍ သတ်မှတ်ချိန်ထွက်နှုန်းနှင့်အညီ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ပိုးချည်ကဏ္ဍ မြှင့်မား စေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

ထို့နောက် ပိုးချည်စက်သစ်များကို ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့်တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး တို့က ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးပြီးနောက်

မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားမှုများရှိခဲ့ရာမှ ယခု အခါ မြေဩဇာအသုံးများပြားလာပြီး ကွန်ပေါင်းမြေဩဇာရွက်ဖျန်းမြေဩဇာ စသည့် အမျိုးအစားမျိုးစုံကို တင်သွင်း လျှောက်ထားနေသည်ကို တွေ့ရှိလာရ ကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် အကျိုးရှိနိုင်ပြီး သတ်မှတ်ချိန်ထွက်နှုန်းနှင့် ညီညွတ်သည့် မြေဩဇာထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာများကို စိစစ်ခွင့်ပြုပေး လျက်ရှိကြောင်း မြေဩဇာကော်မတီ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဒေါ်သူဇာမြင့်က ပြောကြားသည်။

ယနေ့ကျင်းပသည့် မြေဩဇာ ကော်မတီ ၂၈ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး မှ မြေဩဇာမှတ်ပုံတင်လျှောက်လွှာ ၂၃၇ စောင်ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့ရာ ယနေ့အထိ မြေဩဇာမှတ်ပုံတင်ခြောက်ထောင်ကျော် ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။ **MOALI ပြန်ကြားရေး**

MOALI ပြန်ကြားရေး

- အယ်ဒီတာချုပ်
- မြတ်စိုး(လှိုင်)
- အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ
- တင်ကြည်လှိုင်
- သတင်းအင်အားစု

ဆန်းညွန့် (ရေနံချောင်း)၊
သိန်းဝေ၊ အင်ပင်သန်းဌေးအောင်၊
မော်ကွန်းမြင့်အောင်
မာမာတင့်(မြင်းခြံ)၊
ရွှေ (လှိုင်သာယာ)၊
ခင်မေကြည် (မန္တလေး)၊
ဇော်နိုင်ဝင်း (မုံရွာ)၊
တင်မလတ် (မော်လမြိုင်)၊
ညောင်ဦးစိုး၊ အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)၊
ကြေးမုံငယ်၊ ဖြူမာချို (ရန်ကုန်)၊
မြတ်သစ္စာလှိုင် (ဘားအံ)၊

ထုတ်လေ့
ဦးမျိုးတင့်ထွန်း
မြ - ၀၀၄၁၀

ပုံနှိပ်သူ
ဦးမောင်နီ
မြ - ၀၀၂၆၉
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
မိန်းလဲမေလမ်းသွယ်
ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ခေါင်းစီးစာလုံး
သက်မော်

စီမံခန့်ခွဲရေး
စိုးဟန်၊ နွယ်နီ

စာလုံး၊ ကာလက္ခ
မြကျွန်းသာ

ကြော်ငြာ
လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

ဖြန့်ချိရေး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်
ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ
ရန်ကုန် - စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင်
- ဝါမိုးအောင်စာပေ၊
စာပေဗိမာန်အနီး
မန္တလေး - မန္တလေးရုံးခွဲ
စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

သက်သွယ်ရန်

လယ်ယာစီးပွားသတင်း
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
မိန်းလဲမေလမ်းသွယ်
ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့၊
ဖုန်း- ၆၆၃၅၀၅
Email: agribusinessnews2000@gmail.com

အမည် (အမယ်)သစ်သီးနှံများ တရုတ်သို့ တိုးချဲ့တင်ပို့နိုင်ရေး ကြိုးပမ်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ လောလောဆယ်တွင် ဆန်၊ ဖရုံ၊ သခွား၊ ဆီးသီးစသည့်ပို့ကုန်များကို တင်သွင်းခွင့်ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ နောက်ထပ်လည်း တစ်သျှူးငှက်ပျော၊ သံပရာသီး၊ နာနတ်သီး၊ ထောပတ်သီးနှင့် ကျွဲကောသီးတို့ ထပ်မံတင်ပို့ခွင့်ရရှိရေးအတွက် ထပ်မံအဆိုပြုထားကြောင်း ကြားသိရသည်။

ထပ်မံအဆိုပြုထားသည့်သီးနှံများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသများစွာတွင် ဖြစ်ထွန်းသည့်သီးနှံများဖြစ်၍ တရုတ်နိုင်ငံတစ်ခုတည်းကိုသာ အားကိုးမနေဘဲ အရည်အသွေးနှင့်ဈေးကွက်အကြိုက် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ကိုက်ညီအောင် ထုတ်လုပ်ကာ ဈေးကွက်သစ်ရှာကြမည်ဆိုလျှင် မအောင်မြင်စရာ မရှိနိုင်ပေ။

ထပ်မံအဆိုပြုထားသည့် သီးနှံငါးမျိုးတွင် အထူးသဖြင့် ငှက်ပျောသီးနှင့် တရုတ်ပြည်သို့တင်ပို့ရန် ရည်ရွယ်၍ ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဧကများစွာ စိုက်ပျိုးနေကြကြောင်းလည်း ကြားသိရသည်။

ထိုမှ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ငှက်ပျောခြံလုပ်သားများနှင့် ငှက်ပျောစိုက်ကုမ္ပဏီများသည် လုပ်ခပြဿနာများသက်သာချောင်ချိရေးနှင့် သာရေးနာရေးကျန်းမာရေး ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ လိပ်ခဲတည်းလည်းပြဿနာများလည်း မီဒီယာအချို့တွင် ကြားသိရသည်။

အမှန်စင်စစ် အလုပ်ရှင်၊ အလုပ်သမားပြဿနာသည် လူတန်းစားပြဿနာဖြစ်၍ ရှိလေ့ရှိထပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း ဝိရောဓိအဆင့်မှပဋိပက္ခအသွင်သို့ ပြောင်းလဲမသွားဘဲ ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်ရေးသည် အလွန်အရေးကြီးပေသည်။

ထို့ပြင် ငှက်ပျောစိုက်ကုမ္ပဏီများလုပ်ငန်းရှင်များသည် အလုပ်သမားများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် “သူ့ကျောင်းနေ၊ သူ့စာအံ” ဆိုစကားနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၏တည်ဆဲဥပဒေများကို အလေးထားလေးစားလိုက်နာကြရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့ အလုပ်သမားများကိုလည်း အတ္တနှင့်လောဘကိုရှေ့တန်းတင်၍ ခွဲခြားမဆက်ဆံကြဘဲ စီးပွားဖက်များအဖြစ် အလေးထားကာ နွေးထွေးစွာဆက်ဆံကြရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။

ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က သေချာစွာလေ့လာ၍ ဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန်၊ လိုက်နာခြင်းမရှိပါက ထိရောက်စွာ အရေးယူသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ငှက်ပျောစိုက်ကုမ္ပဏီများအား အသိပေးထားကြောင်း ကြားသိရသည်။ ယင်းကိစ္စသည် “မီးမလောင်ခင်၊ ကြိုတင်ကာကွယ်” ဆိုစကားနှင့်အညီ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သောကိစ္စတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ အိမ်နီးချင်းတရုတ်နိုင်ငံသို့ သီးနှံအမည် (အမယ်)သစ်များ ထပ်မံတင်ပို့ရောင်းချခွင့်ရရှိရေးအတွက် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၄ ရက်က တရုတ်နိုင်ငံ ပေကျင်းမြို့တွင်ကျင်းပသည့် မြန်မာနှင့်တရုတ်ဆွေးနွေးပွဲသို့ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးဆောင်ကာ မြန်မာကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြသည်ဟု ကြားသိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သည့် ငှက်ပျောသီး၊ ထောပတ်သီး၊ ပိန္နဲသီး၊ ဖရုံသီး၊ ကန်စွန်းဥ၊ ကျွဲကောသီး၊ ခူးရင်းသီး၊ နဂါးမောက်သီး၊ စပျစ်သီး၊ အုန်းသီး၊ ပင်မုညသီး၊ ဗောက်သီး၊ ငရုတ်သီး၊ မတ္တဒေးမီးယားနှင့်ပြောင်းဖူးစသည့် သစ်သီးဝလံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ဝယ်ယူလိုကြောင်း တရုတ်နိုင်ငံ ကုန်သည်များက ကမ်းလှမ်းထားပြီးဖြစ်ရာ ပေကျင်းမြို့တော်တွင် ကျင်းပလျက်ရှိသည့် “ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ပြပွဲကြီး” တွင် Myanmar Day အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် ဩဂုတ် ၄ ရက်၌ပင် ပြသခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်၍ အမည်(အမယ်)သစ်သီးနှံများ တိုးချဲ့ရောင်းချနိုင်ရေးကို ဆက်လက်ကြိုးပမ်းကြရန် တိုက်တွန်းအပ်ပေသည်။

မိုကို အလွန်အကျွံ မစားသင့်။

မို ဟုပြောရာတွင် သဘာဝမိုနှင့်လူတို့ပြုပြင်ထားသောမိုဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ သဘာဝမိုမှာ ရာသီအလိုက်မြေမှ ပေါက်သောမိုဖြစ်သည်။

မိုးရာသီ၌ သဘာဝမိုများအများဆုံးပေါက်လေ့ရှိပြီး အဆိုပါသဘာဝမိုများတွင် စား၍ ရသောမိုနှင့် စား၍မရသောမိုဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပြန်ရာ စား၍ရသောမိုနှင့် စား၍မရသောမိုတို့ကို ခွဲခြားခြားသိပြီးမှစား၍ရသောမိုကို ချက်ပြုတ်စားသောက်ရ၏။ စား၍မရသော မိုကိုစားမိလျှင် စားသူကို အသက်သေဆုံးသွားသည်အထိ ဒုက္ခပေးနိုင်၏။

အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများနှင့် တောထဲတောင်ပေါ်ဒေသများ၌ နေထိုင်သွားလာ ကြသူများသည် သဘာဝမိုများကို အရမ်းမစားသင့်ပေ။

စား၍ရသောသဘာဝမိုများတွင် ကောက်ရိုးမို၊ မြက်ကြားမို၊ တောင်ပိုမို၊ မိုဦးနက်၊ မိုဖြူ စသည့်စားသောက်သောမိုများရှိသကဲ့သို့ ဆွေးလေးမို၊ ကြက်ခူမို၊ သဲမို၊ မိုကွန်ဒြာ၊ သစ်ကြားမို၊ နွားချေးမိုစသည့်မစားရသောမိုများစွာရှိသည်။ မစားရသောမိုများကိုစားမိလျှင် အသက်ဆုံးသည် အထိ ဒုက္ခပေးနိုင်သောကြောင့် မိုအကြောင်းကိုမသိဘဲ စား၍ကောင်းသောမိုလော၊ စားမရသော အဆိပ်မိုလောဆိုသည်ကို ခွဲခြားခြားမသိဘဲ မိုကို အရမ်းမစားသင့်ပေ။

အဆိပ်ဖြစ်စေသောမို (မစားရသောမို)များကို သိနိုင်သောလက္ခဏာများ ရှိသည်။ မိုများ၏ အရိုးတံကို လက်ဖြင့်ခြေကြည့်ပါ။ ကြေလျှင် ယင်းမိုမှာ မစားကောင်းပါ။ မိုကို ခြေကြည့်၍ နို့နှစ်ရည်ကဲ့သို့ ဖြူဖြူအရည်များ ထွက်လာလျှင်

လည်း မစားရပါ။ ပိုးရှိသည့်မို၊ ဆွေးနေသည့်မိုများမှာ အမှည့်လွန်သည့်အသီးများကဲ့သို့ပင် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ကန်စွန်းရွက်ထည့်ချက်ကြည့်၍ စား၍ရသောမိုလော (သို့မဟုတ်) အဆိပ် မိုလောဆိုသည်ကို သိနိုင်သည်။ (ကန်စွန်းရွက်ထည့်ချက်လိုက်လျှင် ဟင်းရည် အရောင်ပြောင်းကာ ညစ်ပုပ်ပုပ်ဖြစ်သွားပါက အဆိပ်မိုဖြစ်သည်ဟု အချို့က ပြောကြသည်။) လေ့လာသူတို့က ကန်စွန်းရွက်သည် အဆိပ်အတောက်ပြေကြောင်း ပြောကြသည်။

အဆိပ်အတောက်ဖြစ်လာသည့် လက္ခဏာများမှာ အစာစားပြီး များမကြာမီ (၁) လည်ချောင်းမှာ တစ်ဆို့ဆို့ဖြစ်လာမည်၊ ရေငတ်လာမည်၊ (၂) ဗိုက်အောင့်ဗိုက်နာဖြစ်လာမည်၊ (၃) အန်လာမည်၊ (၄) ပျို့လာမည်၊ (၅) ဝမ်းလျှောမည်၊ (၆) အသားအရေပြာနမ်းလာမည်။

အကျိုးဆောင်တောင်သူပွံ့ဖြိုးရေးအသင်း Contact Farmer Training (TOT) ၄/ ၂၀၁၉ သင်တန်းမှ သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများ လေ့လာရေးခရီးထွက်ခွာ

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး တောင်သူများအသိပညာပွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသင်တန်း Contact Farmer Training (TOT)(၄/ ၂၀၁၉) သင်တန်းမှ သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၄၀ ဦးနှင့် ကြီးကြပ်သူငါးဦး ပါဝင်သည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၂၆ ရက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် မွန်းလွဲ ၂ နာရီခွဲက စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ၊ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်သည့် သီးနှံမျိုးသစ်များနှင့် စိုက်နည်းစနစ်များကို လေ့လာကြသည်။ (၃) **စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန**

(၇) သွေးခန့်နှုန်းအတိုး/ အလျော့ဖြစ်လာမည်၊ (၈) အသက်ရှူမြန်လာမည်၊ ပြင်းထန်လာမည်။

အဆိပ်သင့်လက္ခဏာများတွေ့လျှင် အစာများပြန်အန်ထွက်ရန် ဆားရည်ကို များများသောက်ပြီး အစာကိုအန်ထုတ်ပစ်ပါ။ လူနာကိုနွေးနွေးထွေးထွေးထားပါ။ ဆေးရုံဆေးခန်းနှင့်ဝေးလျှင် ဝမ်းနုတ်ဆေးတိုက်ပါ။ ဆူဆေးရလျှင် ပိုကောင်း၏။ လူနာ သက်သာလာလျှင် ဟောလစ်၊ နွားနို့၊ ကော်ဖီ၊ သစ်သီးဖျော်ရည်စသော အစာအုတ်ကို တိုက်ကျွေးပါ။ လူနာကို ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းသို့ အမြန်ဆုံးပို့ရန်ကို အထူးရေးရန်မလိုပေ။

(မိုး/ပြည်သူ့တပ်မတော်စာစဉ်စာစောင်မှ) **မြသိန်း**

မိဘရိပ်

မြတ်စိုး(လှိုင်)

ကျွန်တော်သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် အကြောင်း ပြောပြပါမည်။

(၁)

ပထမတစ်ယောက်။

ရေထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်းဖြင့် စီးပွားဖြစ်လာခဲ့ပြီး လက်ရှိမှာတော့ ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဖြင့် အောင်မြင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

သူ့ဘွဲ့ရပြီးတော့ ပထမဆုံး ရေထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်း စတင်လုပ်ကိုင်သည်။ လုပ်ကိုင်ကာစက အတော်ရုန်းကန်ခဲ့ရသည်။ ရေထွက်ပစ္စည်း ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ငါးပြာရည် ကုန်ပစ္စည်း ဝယ်ယူရာတွင် ပြိုင်ဆိုင်မှု အလွန်များသည်။

ရေလုပ်သားများနှင့်နယ်မှအဝယ်ခိုင်များသည် အစွဲရှိကြသည်။ ဝယ်ယူချင်း တူလျှင် မိဘဘိုးဘွားလက်ထက်ကတည်းက အစဉ်အလာအရ ကျေးဇူးခံ ကျေးဇူးစားရှိသူကိုသာ ဦးစားပေး၍ ရောင်းချကြသည်။

တကယ်တော့ သူ့မိဘဘိုးဘွားများ၏ ဇာတိသည်လည်း ပင်လယ်ပိုင်းကျေးရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် တစ်နေ့မှာ သူ့ကိုယ်တိုင် မိဘများ၏ဇာတိရွာအပါအဝင် ကျေးရွာတစ်ခုသို့ အရောက်သွားကာ ဆွေမျိုးစပ်ရင်း ကုန်ဝယ်ဆင်းရတော့သည်။

ထိုအခါကျမှ “ဪ-မင်းက ဘယ်သူ ဘယ်ဝါရဲ့ သား၊ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါရဲ့ မြေးကိုး”

“မင်းရဲ့ မိဘဘိုးဘွားတွေ ဟာ တို့ကျေးရွာတွေရဲ့ ကောင်းကျိုးကို အမြဲလုပ်ခဲ့ကြတယ်ကွ၊ အဲဒီသာသနိက အဆောက်အအုံတွေ၊ ကျေးရွာ၊ စာသင်ကျောင်းနဲ့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတွေ စတာတွေဟာ သူတို့တွေလှူဒါန်း၊ ကူညီခဲ့ကြတာတွေပေါ့”

ထို့နောက်ပိုင်း ရေထွက်ပစ္စည်း ထွက်ကုန်တွေကိုသာ ဦးစားပေး ရောင်းချ

ပေးကြတော့သည်။ ယခင်က အခက်အခဲကြုံခဲ့သမျှ ယခုတော့ အလွန်လွယ်ကူသွားတော့သည်။

သူလည်း စီးပွားတိုးတက်လာကာ မိဘဘိုးဘွားလက်ထက်ကကဲ့သို့ပင် ထိုကျေးရွာများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများတွင် လက်မနှေးဘဲ အမြဲစောင့်ရှောက်လျက် ရှိသည်။

(၂)

ဒုတိယတစ်ယောက်။

သူကတော့ ယနေ့ပလတ်စတစ်လုပ်ငန်းလောကတွင် အောင်မြင်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး။

သူပြောပြသည့်ဖြစ်ရပ်ကလေးကလည်း အလွန်စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းသည်။

သူ စက်ရုံ ထုတ်ကုန်များထဲက မပြတ်အော်ဒါရနေသော အလှူခံစုဘူးကလေးတွေအကြောင်း ဖြစ်သည်။

တစ်ရက်မှာ ဘာသာရေးအသင်းကြီးတစ်ခု၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူနှင့်အဖွဲ့ဝင်တချို့

သူ့ထံစုဘူးလေးတွေအပ်ရန် ရောက်လာကြသည်။ သူ့ဆီမရောက်မီ တစ်နေရာ၊ နှစ်နေရာ ဈေးစုံစမ်းခဲ့ကြသေးသည်။

ဘာသာရေးကိစ္စလည်းဖြစ်နေ၍ ရေရှည်မျှော်ကာ သူကစပြီး ဈေးကို အနည်းဆုံး ကမ်းလှမ်းလိုက်သည်။

ထိုစဉ် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ကျွန်တော်သူငယ်ချင်းကမ်းလှမ်းသည့် ဈေးနှုန်းမှာ သက်သာနေ၍ သူငယ်ချင်းကို ပြီးပြီးကြည့်လိုက်စဉ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ မျက်နှာပေါ်မှ မှုတ်စုံကို မြင်လိုက်ပြီး ကျွန်တော်သူငယ်ချင်းက တစ်စုံတစ်ရာကို အမှတ်ပြန်ရကာ “ဦးလေး ဘယ်သူ မဟုတ်လား” ဟု တန်း၍ မေးလိုက်ရာ “ဟုတ်တယ်ကွ၊ ငါ့တူက ဘယ်သူ့ သားလဲ” ဟု ပြန်မေး၍ မိဘနာမည်များကို ပြောပြလိုက်သောအခါ “ဟာ-မင်းမိဘတွေက ငါ့အပေါ်မှာ အလွန်ကောင်းခဲ့တဲ့လူတွေကွ။ ဒီကနေ့ ငါချမ်းသာလာတာ သူတို့ကျေးဇူးနဲ့

မကင်းဘူး။ ဪ မင်းက သူတို့ သားကိုး၊ ကဲကွာ ဘာမှတွေ့မနေတော့ပါဘူး။ ကဲ-ကိုယ့်လူတို့ ဒီသူငယ် ဆီမှာပဲ အပ်လိုက်ကြပေတော့၊ ဈေးနှုန်းကိုလည်း တို့စုံစမ်းခဲ့တဲ့အထဲက အနိမ့်ဆုံးဈေးကိုပဲ ပေးလိုက်”

ထို ဈေးနှုန်း သည် ပင်လျှင် သူကမ်းလှမ်းထားသည့်ဈေးထက် ပို၍ ရလိုက်ပါသည်။ အပ်ထည်များကိုလည်း ယနေ့တိုင် အဆက်မပြတ် ရနေပါသည်။

တကယ်တော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ကျွန်တော်သူငယ်ချင်းမိဘများ ပင်မင်းဆိုင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခဲ့စဉ်က ထင်းများ ပေးသွင်းခဲ့သူဟု သိရသည်။

“ဪ-မိဘများ၏ အရိပ်သည် သားသမီးများအပေါ် ထာဝစဉ်အုပ်မိုးနေပါတကား”။

ချင်းပြည်နယ်နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အနောက်ဘက်ခြမ်း တောင်ပေါ်ဒေသကျေးရွာများမှ တောင်သူ ၃၂ ဦးစို့အား ကော်ဖီဖိနပ်ထုတ်လုပ်မှု နည်းပညာပေး သင်တန်းပွင့်လှစ်

ပြင်ဦးလွင် ဇူလိုင် ၂၂

ချင်း ပြည်နယ်နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအနောက်ခြမ်းဒေသများကို အဆင့်မြင့်ကော်ဖီဖိနပ်ဖိုက်ပျိုးစနစ်အဖြစ် ထူထောင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအတွက် တောင်သူများအား ကော်ဖီဖိနပ်ဖိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသင်တန်းအမှတ်စဉ် ၁/၂၀၁၉ ကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ပြင်ဦးလွင်မြို့ မြန်မာ-ခါနန် သင်တန်းကျောင်း ဌာနခွဲမှ ကော်ဖီ-ရာသီသီးနှံဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်ဆွေ၊ ခါနန် သင်တန်း ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဦးစီးမှူးနှင့် ခရိုင်/မြို့နယ်၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တာဝန်ရှိသူများ ချင်းပြည်နယ်နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အနောက်ဘက်ခြမ်းကျေးရွာများမှ သင်တန်းသား တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ကော်ဖီ-ရာသီသီးနှံဌာနခွဲနှင့် မြန်မာ-ခါနန် သင်တန်းကျောင်းသို့ ပူးပေါင်း၍ ဖွင့်လှစ်သည့် ကော်ဖီဖိနပ်ဖိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁/၂၀၁၉) သို့ ချင်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်းမှ တောင်သူ ၁၀ ဦးနှင့် မြောက်ပိုင်းမှ တောင်သူ ၁၀ ဦး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အနောက်ဘက်ခြမ်းရှိ နတ်ရေကန်ဒေသ၊ တောင်ပေါ်ဒေသ

ကျေးရွာများမှ တောင်သူ ၁၀ ဦး၊ ပြင်ဦးလွင်ဒေသမှ တောင်သူနှစ်ဦး စုစုပေါင်း သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၃၂ ဦး တက်ရောက်လေ့လာလျက်ရှိကြပြီး အဆိုပါသင်တန်းကို ဇူလိုင် ၂၂ ရက်မှ ဩဂုတ် ၂ ရက်အထိ ၁၂ ရက်ကြာ စာတွေ့လက်တွေ့ပို့ချပေးသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ဦးစီးမှူး (မြို့ပြ)လုပ်ငန်းစင် သင်တန်းအမှတ်စဉ် ၂၄ ပဲခူး ITC တွင် ပွင့်လှစ်

ပဲခူး ဇူလိုင် ၂၉

ဆည် မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန ဦးစီးမှူး(မြို့ပြ) လုပ်ငန်းစင် သင်တန်းအမှတ်စဉ် ၂၄ ဖွင့်ပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ပဲခူးမြို့ဆည်မြောင်းပညာရပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုလေ့ကျင့်ရေးဌာနခွဲ (ITC) ခန်းမတွင် ကျင်းပရာ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ စူးစမ်းလေ့လာရေးဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးသိန်းဌေးအောင်က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး ဇူလိုင် ၂၉ ရက်မှ ဩဂုတ် ၂၃ ရက်အထိ သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပြီး သင်တန်းသား ၆၅ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

အတွေးနှင့်သတင်း ကယ်လီဖိုးနီးယား နှလုံးသား မောင်မြင့်ဇော်

စာရေး ခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်း၊ ဂီတကိုခံစားခြင်းများနှင့် အသက်ရှင်ခြင်းကို သက်တမ်းတိုးနေသော ကျွန်တော်သည် စာပေမှရသောအသိနှင့် ပညာရပ်များ၏ အဆိုအမိန့်များကိုလိုက်နာရင်း ဘဝကိုဖြတ်သန်းနေမိသည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ငွေကြေးမပြည့်စုံသော်လည်း အေးချမ်းသော ယခုဘဝကို နှစ်ခြိုက်သည်။

“လူ့ဘဝကိုရလာသည့်တိုင် ချစ်ခြင်းမေတ္တာနှင့် စာနာစိတ်မှ မရှိလျှင် တိရစ္ဆာန်နှင့် ဘာထူးဦးမှာလဲ” ဆိုသော ဆရာမကြီး ‘ခင်နှင်းယု’ စကားလေးကို သတိရမိသည်။ ထိုစကားက ကျွန်တော်အတွက် သတိပေးလက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အားလုံးကို မေတ္တာထားဖို့ အကောင်းမြင်စိတ်ရှိဖို့ကိုလည်း အမေက သွန်သင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာမိတ်ဆွေများနှင့် အဆင်ပြေသလို ရပ်ကွက်ထဲက မိတ်ဆွေများနှင့်လည်း ဆက်ဆံရေးကောင်းသည်။

သည်လိုနှင့်တစ်ရက်မှာ တခြားမြို့နယ်တစ်ခုမှာနေသော မိတ်ဆွေအစ်မတစ်ယောက်က ဖုန်းဆက်လာခဲ့သည်။

“မောင်လေးရေ--- မနက်ဖြန် အစ်မတို့ တောင်ငူသွားမလို့ လိုက်ခဲ့ပါလား၊ မနက် လေးနာရီလောက် အိမ်ကထွက်မယ်၊ ကားကလည်း ငှားထားပြီးပြီ၊ ဘယ်လိုလဲ”

“လိုက်မယ် အစ်မ”

“အေး--- ဒီလိုလုပ်၊ ဒီည အိမ်မှာလာအိပ်၊ ဒါမှ မင်းအဆင်ပြေမှာ၊ ညနေ အစ်မဆီကို ကားငှားလာခဲ့၊ ကားခ အစ်မပေးမယ် ဟုတ်လား၊ အစ်မ မိတ်ဆွေ ဒေါ်ဖြူဖြူလည်း ပါမယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ အစ်မ”

x x x

ထို့ကြောင့် ညနေပိုင်းတွင် အစ်မအိမ်မှာ သွားအိပ်ဖို့ စီစဉ်ရသည်။ နှစ်ညအိပ်ဆိုသဖြင့် လိုအပ်သောအသုံးအဆောင်တချို့ မမေ့အောင် သတိထားပြီး ထည့်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ညနေ မိုးချုပ်စလောက်တွင် အိမ်ကထွက်လာခဲ့သည်။ မိုးကရွာသည်။ အလင်းရောင်ကမရှိ။ ထိုအစ်မအိမ်သို့ လိုင်းကားစီးလို့ မရပေ။ စီးမည်ဆိုလျှင် လိုင်းကားရပ်သည့်မှတ်တိုင်က ၁၅ မိနစ်လောက် လမ်းလျှောက်ရသည်။ ကားငှားစီးမည်ဆိုလျှင် အိမ်ရှေ့သို့ ရောက်မည်။ ကားခလည်း ကိုယ်ကပေးစရာမလို။ ထို့နောက် ဦးနှောက်ကို စာနာစိတ်နှင့်အမြေထုတ်ကြည့်သည်။

ပိုင်ဘီအတ်စ်ပေါ်ကဆင်းသည့်အခါ မိုးကရွာနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ပုဆိုးတိုတိုဝတ်ပြီး ၁၅ မိနစ်ခရီးကို ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး လိုက်သည်။ ခရီးစဉ် အသွားအပြန် အစားအသောက်အားလုံး အစ်မတာဝန်ယူတယ်” ဆိုသော စကားရှိသော်လည်း ကျွန်တော် မည်သည့် တက္ကစီနှင့်မျှ အဆက်အဆံမလုပ်ခဲ့ပေ။

x x x

ထိုအစ်မအိမ်ရောက်သည်။ အစ်မနှင့်အစ်မသားက တာဝန်ကျေသည်။ ညစာစား ကော်ဖီသောက်ပြီးနောက် စကားပြောကြသည်။

“ဪ ဒါနဲ့ အစ်မ အန်တီဖြူဖြူ မလာသေးဘူးလား”

“သူက မနက်စောစောရောက်လာမယ်လို့ ပြောတယ်၊ အစ်မက ကားငှားလာခဲ့ ကားခပေးမယ်လို့ သူ့ကိုပြောထားတယ်”

ကျွန်တော်လည်း နံနက်စောစော ခရီးထွက်ရမည်ဖြစ်သဖြင့် စောစောအိပ်ရာဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အသံတွေကြောင့် ကျွန်တော် နိုးလာသည်။ ရေမိုးချိုး အဝတ်အစားလဲပြီးနောက် ခရီးစဉ်လေး စခဲ့ကြသည်။ မိတ်ဆွေအစ်မ၏ ဝန်ဆောင်မှုက ပြည့်စုံသည်။ ကျေနပ်စရာလည်း ကောင်းသည်။ သို့သော် ကြားရသည့်သတင်းက စိတ်မကောင်းစရာပေ။

ဒေါ်ဖြူဖြူလုပ်ရပ်က ရက်စက်လွန်းသည်။ ‘မနက်သုံးနာရီ လောက် သူ့ဆီကို တက္ကစီတစ်စီးငှားပြီး လွှတ်ပေးပါ။ ထိုကားနှင့် သူလာမည်’ ဆိုသဖြင့် အစ်မက စီစဉ်ပေးရသည်။ အကြိုအပို ကားခကို သူတစ်ပြားမှအကုန်မခံခဲ့ပေ။ “ဟိုအစ်မပေးလိမ့်မယ်” ဟု ယာဉ်မောင်းကို ပြောလိုက်သည်။

အံ့ ဩစရာကောင်းသည် မှာ နောက် တော့လည်း မအံ့ဩတော့ပေ။ ကျွန်တော်က ပိုင်ဘီအတ်စ်ကို ချစ်ဦးသူလို ဆက်ဆံသူဖြစ်ပြီး ‘ဒေါ်ဖြူဖြူက သူ့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စတွေ အားလုံး သူ့ကိုယ်ပိုင် ‘HONDA FIT’ ကိုမောင်းရင်း လှုပ်ရှားနေသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော် ၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ တရုတ်နိုင်ငံခရီးစဉ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာလီခချန်းနှင့်သီးခြားတွေ့ဆုံပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန်တန်ချိန် တစ်သိန်း တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်သွင်းခွင့် ခွဲတမ်းဆက်လက်ပေးအပ်ရေး၊ မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်များနှင့် မွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ အနာဂတ်တွင် ပိုမိုဝယ်ယူရေးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားရေး နှစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုပမာဏ တိုးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် နယ်စပ်ဒေသများတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများ ပပျောက်ရေးတို့ကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပင်လယ်ရေကြောင်းမှ ဆန်တန်ချိန် တစ်သိန်း ကိုတာစနစ် (အခွန်သက်သာခွင့်)ဖြင့် တင်ပို့ရန် မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရဲမင်းအောင်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ (COFCO) တာဝန်ရှိသူတို့ သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသဖြင့် ဆန်တင်ပို့မည့် Exporter ကြီးများသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဘက်မှ သတ်မှတ်ထားသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် တရုတ်နိုင်ငံဘက်မှ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို တိကျစွာလိုက်နာကြရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့မည့် Exporter ကြီးများသည် မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ်

ပင်ကျန်များ ကင်းစင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ တစ်ဖန် ဆန်တင်ပို့ရာတွင် သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်း များနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်ပြီး ခွင့်ပြုနိုင်သော စိုက်ပျိုးရေးသုံးဓာတုဆေးဓာတ်ကြွင်းများနှင့် ဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သော ပစ္စည်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို လိုက်နာ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မည့် ဆန်များပြုပြင် ကြိုတင်ခွဲခြမ်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ ဆောင်ရွက် မည့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ပြီးမှသာ တရုတ်နိုင်ငံက လက်ခံ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါက နောက်ကြောင်းပြန်စစ်ဆေးနိုင်ရန်

ရမည်ဖြစ်သည်။ ဖုန်၊ ခဲ၊ သဲ၊ အမှိုက်နှင့် အခြား အစွေများပါဝင်ခြင်းကို တင်းကျပ်စွာ တားမြစ်ထား ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဘက်က ဤသို့တင်းကျပ်စွာ ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီထားခြင်းကို မည်သို့ ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း တရုတ်နိုင်ငံဘက်သို့ အသိပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မည့် ဆန်များထုပ်ပိုးသည့်နေရာများသည် သန့်ရှင်းပြီး ဘေးဖြစ်စေသော သက်ရှိဇီဝပိုးများ ကင်းစင်အောင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ တင်ပို့မည့် ဆန်များကို သီးသန့်သိုလှောင်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မည့်ဆန်များအတွက် အသုံးပြုမည့် ထုပ်ပိုးပစ္စည်းများသည် အသစ်ကိုသာ အသုံးပြုရမည်ဖြစ်သည်။ အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ သည် ဘေးဖြစ်စေသည့် သက်ရှိဇီဝပိုးမွှားများနှင့် အဆိပ်ဖြစ်စေသောပစ္စည်းများ မပါဝင်စေရန် အထူး ဂရုပြုစီမံဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မည့်ဆန်အိတ်များတွင် **“တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံသို့”** ဟူသော အမှတ်အသားနှင့် ဆန်၏အုပ်စု၊ ကြိုတင်ခွဲသည့်စက်ရုံ၊ တင်ပို့သူအမည်၊

အရည်အသွေးကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးနှင့် ပိုးမွှားကင်းစင်မှု အုပ်ချုပ်မှုအာဏာပိုင်အဖွဲ့ (AQSIQ) ၏ အောက်ရှိ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပိုးမွှားရောဂါပြန့်ပွားမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းအဖွဲ့ (CIQ) ၏ စစ်ဆေးခြင်းကို ခံယူ ရမည်ဖြစ်သည်။ ဆိပ်ကမ်းတွင် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပိုးမွှား ကင်းစင်မှု အုပ်ချုပ်မှုအာဏာပိုင်များသည် ပိုးမွှား ကင်းစင်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် အခြား လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပိုးမွှားကင်းစင်ကြောင်း ရှိမရှိတို့ကို စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဘက်တွင် စပါးစိုက်ခင်းများတွင် လည်းကောင်း၊ သိုလှောင်ရုံများတွင်လည်းကောင်း၊ ဆန်စက်များတွင်လည်းကောင်း၊ ဖျက်ပိုးမွှားအသစ် များတွေ့ရှိပါက တရုတ်နိုင်ငံဘက်သို့ ချက်ချင်း အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တရုတ်နိုင်ငံ တို့ ပိုးမွှားရောဂါများအား ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် တရုတ် နိုင်ငံမှ ပိုးမွှားရောဂါပြန့်ပွားမှုထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ

အသင်းဝင်ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း ပြည်ပ ဆန်စပါးဈေးကွက်တွင် အရောင်းအဝယ် အတွေ့အကြုံရှိသူဖြစ်ရပါမည်။ ကုမ္ပဏီပိုင်ဆိုင်စက် (သို့မဟုတ်) သိုလှောင်ရုံရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်စက်၊ သိုလှောင်ရုံမရှိပါက အခြားဆန်စက်၊ သိုလှောင်ရုံပိုင်ရှင်နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် (MOU) ရေးထိုးထားရှိပြီးဖြစ်ရန် လိုပါသည်။ ဆောင်ရွက်မည့်ကုမ္ပဏီသည် မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းရှိသောကုမ္ပဏီဖြစ်ရန် လိုပါသည်။ ဆန်တင်ပို့ရန် အဆိုပြုသောဆန်စက်သိုလှောင်ရုံသည် Third Party ၏ စစ်ဆေးမှုခံယူနိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး စစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်များတွင် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပြုသော ဆန်စက်၊ သိုလှောင်ရုံသည် လက်ရှိ ပုံမှန်လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေသော ဆန်စက်၊ သိုလှောင်ရုံဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား ချုပ်ဆိုထားသည့် SPS Protocol ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်ကုမ္ပဏီ ဖြစ်ရပါမည်။

တရုတ်နိုင်ငံဘက်က သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများလည်း ရှိပါသည်။ တရုတ် နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့ရာတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အပင်၊ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မည့်ဆန်များသည် ထိန်းချုပ် ပိုးမွှားများကင်းစင်ရမည်ဖြစ်ပြီး စပါးခွံ၊ ဖွဲ၊ ပင်စည်၊ အရွက်၊ ပေါင်းစေ့များ၊ မြေကြီးများ၊ အခြားပင်ကြွင်း

အတွက် တင်ပို့မည့်ကုန်ပစ္စည်းအမည်၊ လိပ်စာနှင့် မှတ်ပုံတင်နံပါတ် (CODE) တို့ကို တိတိကျကျ ဖော်ပြ ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ ပို့ကုန်လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ၏ အမည်စာရင်းကိုပြုစု၍ တရုတ်နိုင်ငံ ဘက်သို့ အရည်အသွေးစံချိန်စံညွှန်းပြည့်မီကြောင်း ထောက်ခံချက်၊ ပိုးမွှားကင်းစင်ကြောင်း ထောက်ခံချက် နှင့်အတူ နှစ်နိုင်ငံဆန်တင်ပို့ချိန်မတိုင်မီ ပေးပို့ထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ဧရိယာအတွင်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံက သတ်မှတ်ထား သော ထိန်းချုပ်ပိုးမွှားများ ပေါက်ပွားမှုလျော့နည်း စေရန် ဘက်စုံသီးနှံကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းကို မဖြစ်မနေ အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ချက်အသေးစိတ်ကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့တင်ပြထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်စက်များတွင် ဆန်ပိုးများဖြစ်သည့် ကာဖရာကျိုင်း (Trogoderma gramarium Evert) နှင့် ကျိုင်းနီ (Cryptolestes pusilloides (Stee et Howe) တို့ ကျရောက်မှုရှိမရှိကို ၁၀၀ စတုရန်းမီတာလျှင် ထောင်ချောက်တစ်ခုနုန်းထားရှိပြီး ဖမ်းမိအကောင်ကို ကင်းထောက်စနစ်ဖြင့် မှတ်တမ်းပြုစုထားရှိပြီး တရုတ်နိုင်ငံဘက်သို့ ပေးပို့တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံက ဆန်ကြိုတင်ခွဲခြမ်း၊ သိုလှောင်ခြင်း နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မှိုတက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) မြေကြီး၊ ပင်ကြွင်းပင်ကျန် များ၊ ပေါင်းစေ့များ၊ စပါးစေ့များ၊ ဖုန်၊ ခဲ၊ သဲများ မပါရှိစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း အစီအမံပြုလုပ်

လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်အမှတ်နှင့် ကုမ္ပဏီလိပ်စာတို့ကို တရုတ်၊ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြထားရမည် ဖြစ်သည်။ တင်ပို့မည့်ဆန်များ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာ တွင် ထိန်းချုပ်ပိုးမွှား၊ စပါးခွံ၊ အပင်အစိတ်အပိုင်းများ၊ ပေါင်းစေ့များ၊ စပါးစေ့များ၊ အမှိုက်များ၊ မြေကြီးများ မပါဝင်စေရန် အထူးဂရုပြုစီမံဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံသို့တင်ပို့မည့်ဆန်များကို ပိုးမွှား ကင်းစင်မှုရှိစေရန်စစ်ဆေးခြင်း၊ သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိတို့ကို ဆန်မတင်ပို့မီ တတိယအဖွဲ့ အစည်းဖြစ်သည့် မြန်မာ့ကုန်ပစ္စည်းစစ်ဆေးရေးနှင့် စစ်ဆေးသပ်လုပ်ငန်းလီမိတက် (MITS) နှင့် စစ်ဆေး၍ ပိုးမွှားကင်းစင်ကြောင်းနှင့် အရည်အသွေးစံချိန်စံညွှန်း နှင့် ကိုက်ညီကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေး ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါသက်သေခံလက်မှတ်ပုံစံ သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အပင်ကျန်းမာရေး စံချိန် စံညွှန်းအမှတ်စဉ် ၁၂ နှင့် ကိုက်ညီရမည့်အပြင် နမူနာ သက်သေခံလက်မှတ်တစ်စောင်ကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ အတည်ပြုရန်နှင့် မှတ်တမ်းတင်ထားရှိရန် ပေးပို့ရမည် ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်များမတင်ပို့မီ ပစ္စည်းတွင် ပိုးမွှားအရှင်များ သိုလှောင်ဖျက်ဆီးပိုးမွှား များမပါရှိစေရန် တရုတ်နိုင်ငံနှင့်ပူးပေါင်း၍ အဆိပ်ငွေ့ မှိုင်းတိုက်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ပြီးကြောင်း တရုတ်နိုင်ငံသို့ သက်သေခံ လက်မှတ်ကို ပေးပို့ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှတင်ပို့သောဆန်များ တရုတ်နိုင်ငံ ၏ ဝင်ပေါက်စခန်းသို့ရောက်ရှိသည့်အခါ ကုန်ပစ္စည်း

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ စေလွှတ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဖျက်ပိုးမွှားများ ဆိုးဝါးစွာပြန့်ပွားမှုကြိုရပါက တရုတ် နိုင်ငံအနေဖြင့် ဖျက်ပိုးမွှားအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ပိုးမွှားပြန့်ပွားမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသွားမည် ဖြစ်သည်။

တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့မည့်ဆိုလျှင် မြန်မာ ဘက်မှ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် တရုတ်နိုင်ငံဘက်မှ သတ်မှတ်ထားသော အထက်ဖော်ပြပါစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များကိုကြည့်လျှင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့ခွင့် ကိုတာခွဲတမ်းရရှိပြီး သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ရုံဖြင့် ဆန်တင်ပို့ရန်မှာ လွယ်လှသည့်အလုပ် မဟုတ်သည်ကို ကြိုတင်သိရှိ ထားရန် လိုပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့ကြီး ၏ ပို့ကုန်၊ သွင်းကုန်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး စားနပ် ရိက္ခာများ စံချိန်စံညွှန်းအရည်အသွေးပြည့်မီရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို တိကျစွာလိုက်နာရင်း ဤသို့တင်းကျပ်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့နေသော နိုင်ငံ များမှာ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ၁၀ နိုင်ငံရှိပါသည်။ **အခြားနိုင်ငံများသည် တရုတ်နိုင်ငံမှ သတ်မှတ် ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို တိကျစွာ လိုက်နာကြသဖြင့် နှစ်နိုင်ငံဆန်တင်ပို့ခွင့် ကိုတာ ခွဲတမ်းပုံမှန်ရရှိနေကြပြီး အချို့ယုံကြည်မှုရရှိသွား သဖြင့် ကိုတာခွဲတမ်း ပိုမိုရရှိကြသည်လည်းရှိပါသည်။**

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ်က စာ - ၇ သို့

ပြန်မာနိုင်ငံအပူပိုင်းနှင့်ဒေသ ပဲမျိုးစုံအခြေခံသီးနှံပုံစံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ပြင်ပွားရေး ဆောင်ရွက်သော သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

မကွေး ဇူလိုင် ၂၃

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR)၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DOA)၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ Hyderabad ဖြူရှီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မိုးနည်းရပ်ဝန်းဒေသ သီးနှံသုတေသန (ICRISAT)၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ University of New England (UNE) နှင့် University of Adelaide (UA) တို့မှ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အထူးပြုပညာရှင်များ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် MyPulses အဖွဲ့သည် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ဩစတြေးလျ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဌာန (ACIAR) အစီအစဉ်အရ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်ထိ ငါးနှစ်အကြာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော “မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း၊ အပူပိုင်းဒေသပဲမျိုးစုံ အခြေခံသီးနှံပုံစံဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း” ၏ ဆောင်ရွက်တွေ့ရှိချက်များကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန စိုက်ပျိုးပညာပေး ဝန်ထမ်းများ၊ ဒေသအတွင်း NGOs နှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများသို့ ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို မကွေးမြို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဦးစီးမှူးရုံး၌ ယနေ့ကျင်းပသည်။ (ပုံ)

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဦးစီးဌာန၊ မြေဆီလွှာ၊ ရေအသုံးချရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေး အင်ဂျင်နီယာဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါက်တာ စုစုဝင်း၊ စိုက်ပျိုးစီးပွားသုတေသနပညာရှင် ဒေါ်ခိုင်ခိုင်ထွေး၊ အပင်အကုမီသုတေသန ပညာရှင် ဒေါက်တာ မော်မော်သန်း၊ ကုလားပဲမျိုးမွေးမြူရေး ပညာရှင် ဒေါ်မာမာဝင်း၊ မြေပဲမျိုးမွေးမြူရေးပညာရှင် ဒေါ်မော်မော်နိုင်၊ စိုက်ပျိုးရေးအသုံးချရေး သုတေသနပညာရှင် ဒေါက်တာ အောင်ကျော်သူ၊ ပဲခင်းပဲမျိုးမွေးမြူရေး ပညာရှင် ဒေါ်ပြည့်ဖြိုးသီ၊ ACIAR Project တာဝန်ခံ Dr.David

Harridge နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ပဲမျိုးစုံသီးနှံဌာနစိတ်မှ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်ရီရီမြင့်တို့က အပူပိုင်းဇုန်တွင် ပဲနှင့်အခြေခံ ယာသီးနှံ များ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုဖြင့် မားရေး အတွက် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေး တင်ပြကြပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ဒုတိယတိုင်းဦးစီးမှူး ဦးတိုးမင်းနှင့် စိုက်ပျိုး ပညာပေးဝန်ထမ်းများ၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုး ရေးတက္ကသိုလ်၊ လုပ်ငန်းခွင်အကြံ့ သင်တန်းမှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တောင်သူများ စုစုပေါင်း ၈၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါစီမံကိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဇုန်ဒေသ ပဲနှင့်နှမ်း အခြေခံယာသီးနှံပုံစံများ အရည်အသွေး မြင့်သော ပဲစင်းငုံ၊ မြေပဲ၊ ကုလားပဲ၊ ပဲတီစိမ်းနှင့်မတ်ပဲသီးနှံ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် များ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ကျေးရွာမျိုးစေ့ ဘဏ်များထူထောင်ခြင်း၊ ဖော့ဖော့ရပ်စ်၊ နိုက်ထရိုဂျင်၊ ပိုတက်စီယမ်၊ ဆာလဖာ၊ ဘိုဂျန်နှင့် သွပ်ဓာတ်များ၊ ပဲမြစ်ဖီဇီဝ မြေဩဇာများစနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲ နည်းစနစ် များ၊ ရေနှင့်အစိုဓာတ်ကို ပိုမိုထိန်းသိမ်း နိုင်သည့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကောင်းများ လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုး စီးပွားရေးစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းတို့ကို သုတေသနပြုဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသူ များကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေသည့် “မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း၊ အပူပိုင်းဇုန်ဒေသ ယာသီးနှံ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်း စီမံခန့်ခွဲမှုလမ်းညွှန်” စာအုပ်ကို ဖြန့်ဖြူးပေးပြီး အလားတူ ဆွေးနွေးပွဲများကို ညောင်ဦး၊ မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ၊ မုံရွာ၊ ကျောက်ဆည်နှင့် တပ်ကုန်း မြို့တို့၌ ဇူလိုင်အတွင်း ဆက်လက် ကျင်းပသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် Yunan Yuntianhua Co.Ltd တို့ နားလည်မှုစာချုပ်လွှာ လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အကြံပြုခြင်း ဆွေးနွေး

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၄

တရုတ် နိုင်ငံ ယူနန်အခြေစိုက် Yunan Yuntianhua Co.Ltd မှ တာဝန်ရှိသူ များသည် သီးနှံသုတေသနနှင့် နည်းပညာသုတေသနများ အကျိုးတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနသို့ ယနေ့ နံနက်ပိုင်းက လာရောက်ကြရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်း ဦးဆောင်သော သုတေသနပညာရှင်များအဖွဲ့က နဝရတ်ခန်းမ၌ လက်ခံ တွေ့ဆုံသည်။ (ပုံ)

ဆွေးနွေးပွဲတွင် Yunan Yuntianhua Co.Ltd အနေဖြင့် သီးနှံသုတေသန နှင့် နည်းပညာသုတေသနလုပ်ငန်းများ အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရန် အတွက် နားလည်မှုစာချုပ်လွှာ ရေးထိုး ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၏ ISO 9001:2015 QMS အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ရရှိထားသော ဓာတ်ခွဲခန်းမှ ဒေသအလိုက်၊ သီးနှံအလိုက် (အထူး သဖြင့် နှမ်း၊ မြေပဲနှင့် ပဲပုပ်) စိုက်ပျိုးချိန်၊ သီးနှံပင်ကြီးထွားမှုနှင့် သက်တမ်းပေါ် မူတည်ထည့်သွင်းရမည့် မြေဩဇာ၊ ထည့်သွင်းသည့်အချိန်နှင့် ပမာဏ တို့အား ထောက်ခံချက်ပေးရေးနှင့် Yunan Yuntianhua Co.,Ltd မှ အရည်အသွေး ပြည့်မီသော မြေဩဇာများရရှိရန် စီစဉ် ပေးရေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အရည် အသွေးနှင့် စံချိန်စံညွှန်းကိုကိုင်ညီသော နှမ်း၊ မြေပဲနှင့်ပဲပုပ်မျိုးများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် သည့်တောင်သူများ၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် သီးနှံဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည့် နည်းလမ်းများကို လည်းကောင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

စပါးပျက်ဘူ စုပေါင်းကောက်ယူခြင်း သရုပ်ပြပွဲ ကြာအင်းသိပ်ကြီးတွင် ကျင်းပ

ဘားအံ ဇူလိုင် ၃၁

ကရင် ပြည်နယ် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် မြို့မကွင်းရှိ တောင်သူ ဦးထွန်းကြည်၏လယ်ကွင်းတွင် စပါးပျက်ခရုပေါင်းကောက်ယူ နိမ်နင်းခြင်းကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို လူထုလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် ကျင်းပရာ အခမ်းအနားတွင် မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးဝေကျော်က အမှာစကားပြောကြားကာ ခရိုင်၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနမှူး ဒေါ်နော်သူးလေးထီးက စပါးပျက်ခရုများအကြောင်း ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပြီး တောင်သူများ၏ မေးမြန်းချက်များကို ဖြေကြားသည်။ ဆက်လက်၍ ရွှေခရုများနှင့်ဥမြို့များကို ဝန်ထမ်းများနှင့်တောင်သူများက စုပေါင်း ကောက်ယူကြသည်။ ဆုဝေယံ

စာ - ၆ မြန်မာ့ဆန်မှ

တစ်ကြိမ်၊ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆန်တန်ချိန် တစ်သိန်း ကိုတာခွဲတမ်း ရရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုအခါတစ်ကြိမ် ဆန်တန်ချိန်တစ်သိန်း ထပ်မံ ကိုတာခွဲတမ်း ရရှိခဲ့ပြန်ပါသည်။ မိမိဘက်မှ သတ်မှတ်ချက်များကို အလေး ထားဆောင်ရွက်ရန် ဤအခွင့်အရေးကို အမိအရယူသင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံက တရုတ်နိုင်ငံသို့တင်ပို့ရန် နှစ်စဉ်ဆန်ကိုတာ ခွဲတမ်း မရရှိခဲ့သည်မှာ ဆင်ခြင်စရာဖြစ်ပါ သည်။ သူများနိုင်ငံက လုပ်နိုင်လျှင် မိမိနိုင်ငံ ကလည်း လုပ်နိုင်ရမည်ဟူသော စိတ်ဓာတ် ရှိဖို့ လိုပါသည်။ အမှန်စစ်စစ်မှာ တရုတ် နိုင်ငံသို့တင်ပို့ရန် နှစ်စဉ်ပုံမှန် ကိုတာခွဲတမ်း ရရှိနေရန်မှာ တရုတ်နိုင်ငံဘက်မှ သတ်မှတ် ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အလေးအနက်ထား၍ တိကျစွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း တရုတ်နိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ယုံကြည်မှုခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ကြ ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် တရုတ် နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့ရန် နှစ်စဉ်ပုံမှန် ကိုတာ ခွဲတမ်းရရှိနေမည်အပြင် တဖြည်းဖြည်း ကိုတာခွဲတမ်းပိုမိုရရှိလာနိုင်မည်မှာ မလွဲ ကောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။
အောင်ဆန်း (စိုက်ပျိုးရေး)

အော်ဂဲနစ်ကော်ဖီဖိစိမိကိန်း လျာထားစေ ပြည်မိရေး သံတောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်

ဘားအံ ဇူလိုင် ၃၁

ဘားအံ ခရိုင် သံတောင်ကြီးမြို့နယ်အတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန်နှင့် အော်ဂဲနစ်ကော်ဖီလျာထားစေ ပြည်မိစွာ စိုက်ပျိုး နိုင်စေရန်အတွက် ဇူလိုင် ၂၆ ရက်က ကရင်ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်နှင့်အဖွဲ့သည် သံတောင်ကြီးမြို့နယ် ဦးစီးမှူးရုံး တွင် ဝန်ထမ်းများနှင့်တွေ့ဆုံ၍ အော်ဂဲနစ်ကော်ဖီ စေ့စပ်စီစဉ် စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး၊ ချဉ်ပေါင်ဖာလာသီးနှံအား ဒေသထွက်တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်အဖြစ် ထုတ်လုပ် နိုင်ရေး၊ လာမည့်နှစ်စိုက်ပျိုးရာသီတွင် အော်ဂဲနစ်ကော်ဖီ ၂၅၀၀ ဧက တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ထားနိုင်ရေး၊ ဒေသထွက်အခြားသီးနှံများအား GAP စနစ် အခြေခံသော သီးနှံများအဖြစ်ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရေး၊ GAP

လက်မှတ်လျှောက်ထားလိုသူ တောင်သူများအား GAPနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင် သင်တန်းပေးထားနိုင်ရေး၊ IHTDV ကျေးရွာများအား အောင်မြင်စွာ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ရေးတို့ကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်သည်။
ဆက်လက်၍ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးနှင့် လိုဏ်းကွင်းသစ်သစ်ဥယျာဉ် များကို ကြည့်ရှု၍ လိုအပ်သည်များအား မှာကြားခဲ့ပြီး အော်ဂဲနစ်ကော်ဖီစိုက်ပျိုး ထားသည့် ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။
ရီရီစိန်

စင်ကာပူတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေးတိုက်ပျက်ရေး အရှိန်မြှင့်တင်

အပူ ပိုင်းဒေသနိုင်ငံများ၌ မိုးဦးကျရာသီတွင် ခြင်များအပေါက်များရာ ခြင်မှဖြစ်သော သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါသည်လည်း ဦးမော့လာ၏။

သွေးလွန်တုပ်ကွေးမဖြစ်ရန် ခြင်များကို အလွန်နိမ့်နင်းသည့်နိုင်ငံ ဖြစ်သော စင်ကာပူတွင် ယခု ၂၀၁၉ မိုးဦးကျကာလ၌ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါသည် ယမန်နှစ် အလားတူ အချိန် ကာလကထက် ပို၍အဖြစ်များလာ၏။ ထို့ကြောင့် စင်ကာပူသည် သွေးလွန် တုပ်ကွေးရောဂါကို အရှိန်မြှင့်၍ တိုက်ပျက် နေရ၏။

၂၀၁၉ မေလကုန်အထိ လူ ၃၇၉ ဦးတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ရာ သုံးနှစ်အတွင်း အများဆုံးဖြစ်သောကာလ ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

စင်ကာပူတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေး ကြောင့် ၂၀၁၉ ဇွန်လကုန်အထိ လူငါးဦး သေဆုံးခဲ့ရာ ငါးဦးစလုံးမှာ အသက် ၆၀ ကျော် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖြစ်ကြသည်။ ပျံ့နှံ့နေသော သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါပိုင်းရပ်စ်ပိုးကို ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း

များသည် လူထုနှင့်ပူးပေါင်း၍ နှိမ်နင်းနေ ရ၏။

၂၀၁၉ ပထမသုံးလအတွင်းတွင် စင်ကာပူ ကျန်းမာရေးဌာနသည် စင်ကာပူတွင် ခြင်ပေါက်နိုင်သည့် နေရာ ပေါင်း ၃၁၀၀ ကိုတွေ့၍ နှိမ်နင်းလိုက် ရ၏။

ရာသီဥတုပူနွေးလာလျှင် ခြင်များ အပေါက်များကြောင်း တွေ့ရ၏။ ရေမြောင်းများနှင့်အိမ်တိုက်ခန်းများထဲ ၌ ခြင်များအပေါက်များကြောင်း စစ်ဆေး တွေ့ရပြီး အိမ်ခေါင်မိုးရှိ ရေတံလျှောက် များ၌လည်း ခြင်များပေါက်လေ့ရှိ၏။

သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ၏ လက္ခဏာများတွင် ရုတ်တရက် ကိုယ်ပူ လာပြီး ၎င်းဖြစ်ရပ်သည် နှစ်ရက်မှ သုံးရက်အထိ ရှည်ကြာတတ်သည်။ အလွန်အမင်းခေါင်းကိုက်ပြီး နောက်ပိုင်း၌ မျက်စိများနာကျင်ခြင်း၊ အဆစ်များ

ကိုက်ခဲခြင်း၊ ကြွက်သားများနာခြင်း၊ အရေပြားတွင် အနီရောင်များပေါ်လာခြင်း၊ အော့အန်ခြင်းနှင့်အော်ဂလီဆန်ခြင်းတို့ ဖြစ်လာတတ်သည်။

ရောဂါပြင်းထန်လျှင် ဆေးရုံတက်၍ ဆေးကုသမှုခံယူရာ စင်ကာပူ၌ ငါးဦးလျှင် တစ်ဦးနှုန်းဖြင့် ထိုရောဂါကြောင့် ဆေးရုံ တက်ကုသခံနေရကြောင်း သိရသည်။

စင်ကာပူကျန်းမာရေးသမိုင်း၌ ၂၀၁၃ တွင် အဆိုပါသွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါခံစားခဲ့ရသော လူဦးရေမှာ ၂၂၀၀၀ အထိရှိခဲ့ပြီး အများဆုံးနှစ်ဟု သိရသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးကြောင့် လူအသေအများဆုံးနှစ်မှာ ၂၀၀၅ ဖြစ်ပြီး လူ ၂၅ ဦး သေဆုံးခဲ့၏။

(စထရိတ်တိုင်းမ် ၃၀.၅.၁၉/ ၂.၆.၁၉)

မိသားစုများ ပျော်ရွှင်ကြသည့် ပန်းခြံအသစ်

မြို့ကြီး များ၌ လူဦးရေအလွန်များလာပြီး တိုက်ဖြင့်ကြီးများဖြင့် ပြည့်ကျပ် နေ၏။ ထို့ပြင် မော်တော်ကားသံများကလည်း အလွန်ဆူညံ၏။

ရုံးပိတ်ရက်များ၌ မြို့ကြီးနေ လူအများစုသည် လေကောင်းလေသန့် ရပြီး မိသားစုဝင်များ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နှင့် သွားလာလှုပ်ရှား၍ရသော ဥယျာဉ်များ၊ ပန်းခြံများ၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေများသို့ ခရီး ထွက်လေ့ရှိကြ၏။

ဖော်ပြပါပုံမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံ တစ်နေရာရှိ ပန်းခြံအသစ်တစ်ခု၌ မိသားစု များ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် အပန်းဖြေနေကြပုံ ဖြစ်သည်။

ကျွန်းနိုင်ငံဖြစ်သော စင်ကာပူ၌ မြေကျယ်ကျယ်များ အလွန်ရှားပါး၏။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်းက အသစ်

ဖွင့်လှစ်လိုက်သည့် ကန်နဲဘေးပန်းခြံမှာ နေရောင်များကိုလည်းရပြီး လေကောင်း လေသန့်ကိုလည်းရသောကြောင့် မိသားစု ဝင်များ လာရောက်အပန်းဖြေကြ၏။ ၅၃ ဟက်တာကျယ်သည့် ၎င်းပန်းခြံတွင် စိမ်းလန်းစိုပြည်သောမြက်ခင်းများ၊ အသစ် ပြုပြင်ထားသောတောအုပ်ကလေးနှင့် ပန်းပင်များဖြင့် လှပနေ၏။

ထို့ပြင် တောအုပ်နေငှက်များကို လေ့လာရန်နေရာ၊ ရေကူးကန်နှင့် ကလေး ကစားကွင်းလည်း ရှိ၏။

အပန်းဖြေသူများ အမြဲပြည့်ကျပ် နေ၏။ **(စထရိတ်တိုင်းမ် ၇.၅.၁၉)**

သတိထားစရာ ခွေးရူးပြန်ရောဂါ

ခွေးရူး ပြန်ရောဂါသည် ရောဂါရသူကိုသေသည်အထိ ဒုက္ခပေး၏။ ကမ္ဘာတွင် ခွေးရူးရောဂါသည် ရှိနေသေး၏။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တစ်ခု၌ ကမ္ဘာတွင် ခွေးရူးပြန်ရောဂါကြောင့် နှစ်စဉ် လူပေါင်း ၆၀၀၀၀ (ခြောက်သောင်း)ခန့် သေဆုံးနေသည်ဟု သိရသည်။ ခွေးရူးပြန်ရောဂါဖြစ်မှု အများဆုံးနိုင်ငံများစာရင်း၌ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ အများဆုံးပါဝင်၏။

ခွေးရူးပြန်ရောဂါသည် ခွေးများ၊ ကြောင်များ၊ မြေခွေးများ၊ ရှဉ့်နှင့်တူသော အမွေးဖွားဖွားသတ္တဝါများနှင့် သွေးစုပ် လင်းနို့များကဲ့သို့သောတိရစ္ဆာန်များတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော မိုင်းရပ်စ်ကူးစက်ရောဂါ ပိုးကြောင့် ဖြစ်သည့် ရောဂါဖြစ်သည်။ ရေကိုကြောက်သော ဟိုက်ဒရိုဖိုးဘီးယား ရောဂါဟုရှုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။

၎င်းရောဂါပိုးရှိသော တိရစ္ဆာန်မှ လူကို ကိုက်လိုက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ပွန်းပဲ့ရာအရေပြားကို လျှာဖြင့်လျက်မိခြင်း (သို့မဟုတ်) ၎င်းတိရစ္ဆာန်တစ်ကောင် ကောင်၏ အရိအရွဲများနှင့်ထိတွေ့ခြင်း များမှတစ်ဆင့် လူများကို ကူးစက်လေ့ ရှိသည်။

၎င်းရောဂါဖြစ်လျှင် လူ၏ဗဟို နှစ်ကြောများကို ထိခိုက်စေပြီး ရောဂါ ခံစားရသူမှာ စိတ်ကဏာမငြိမ်ဖြစ်လာခြင်း၊ အကြောဆွဲခြင်း၊ တက်ခြင်း၊ အကြောများ ဆိုင်းတွဲခြင်း၊ အတွေ့အထိအာရုံကို

မခံစားရဘဲ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ထင်ရောင် ထင်မှားဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်ချောက်ချားခြင်း စသောအဖြစ်မျိုးများသို့ ရောက်ရှိသွား၏။ ရေကိုကြောက်သော ဟိုက်ဒရိုဖိုးဘီးယား ရောဂါဟုခေါ်ရခြင်းမှာ ၎င်းရောဂါကိုခံစားရ သူသည် ရေသောက်လိုက်လျှင် လည်ချောင်း တွင်းရှိ အသံအိုးနှင့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်း တွင်းရှိ ကြွက်သားများကျုံ့နေမှုကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန်နာကျင်သောဝေဒနာကို ခံစားရသည့်အတွက် ရေသောက်ရမှာ ကြောက်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ခွေးရူးပြန် ရောဂါခံစားရပြီးဆိုလျှင် မလွဲမသွေ သေဆုံး ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဖော်ပြပါ တိရစ္ဆာန်များ၏ အကိုက်ခံရခြင်း၊ ပွန်းပဲ့ရာ အရေပြားကို လျှာဖြင့်အလျက်ခံရခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ အရိအရွဲများနှင့် ထိတွေ့ရခြင်း ဖြစ်ပါက ခွေးရူးပြန်ရောဂါကာကွယ်ဆေး ကို အချိန်မီထိုးလိုက်ပါမှ သေဘေးမှ ကင်းဝေးမည်ဖြစ်၏။

(စထရိတ်တိုင်းမ် ၂၆.၄.၁၉)

ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံး သဲရဲတိုက်

ယနေ့ လူတို့အသုံးပြုနေသည့် ကမ္ဘာ့သယ်စာတများတွင် သဲပါဝင်၏။ သဲပါသည့်မြေတွင် စိုက်ပျိုးပင်အမျိုးကို စိုက်ပျိုးခြင်း၊ လမ်းခင်းရာ၌ သဲကိုအသုံးပြုခြင်း၊ အိမ်များဆောက်ရာ၌လည်း သဲများကို အသုံးပြုခြင်းများရှိ၏။

သဲကို နိုင်ငံတိုင်းတွင် မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် သဲမရှိသော အချို့နိုင်ငံများ သည် သဲများကို အခြားသဲရှိနိုင်ငံများမှ ဝယ်ယူအသုံးပြုနေကြရ၏။

သဲဖြင့်ဆော့ကစားခြင်းကို ကလေး သူငယ်များကသာ ပြုလုပ်ကြ၏။ သို့သော် ယခုအခါတွင် အချို့လူကြီးများ သည်လည်း သဲများကို အသုံးပြု၍ ပုံအမျိုးမျိုးဖော်နေကြ၏။

ဖော်ပြပါပုံမှာ သဲဖြင့်တည်ဆောက်ပုံ ဖော်ထားသည့် ရဲတိုက်တစ်တိုက်၏ပုံ ဖြစ်သည်။

အမြင့် ၁၇ ဒသမ ၆၆ မီတာရှိသော အဆိုပါသဲရဲတိုက်သည် ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံး သဲရဲတိုက်အဖြစ်ဖြင့် ဂင်းနစ်ကမ္ဘာ့ မှတ်တမ်းထဲ၌ မှတ်တမ်းဝင်သွား၏။

အနုပညာရှင်အချို့သည် ၂၀၁၉ မေလအတွင်း၌ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဘင်ဇ်အရပ်၌

ပြသိန်း

၎င်းသဲရဲတိုက်ကြီးကို သဲတူးစက်နှင့် ဝန်ချီစက်ကိုအသုံးပြု၍ အဆိုပါသဲရဲတိုက် ကို စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၁၉ ဇွန်လဆန်း၌ ပြီးစီးသွား သည့် ၎င်းသဲရဲတိုက်သည် ယခင်က ရှိခဲ့သည့် ၁၆ ဒသမ ၆၈ မီတာအမြင့်ရှိ သဲရဲတိုက်၏ စံချိန်ကို ချိုးလိုက်သည်။ ၎င်းရဲတိုက်၏အောက်ခြေမှာ ၂၇ မီတာ ရှိပြီး သဲတန်ချိန်ပေါင်းများစွာကို အသုံးပြု ခဲ့ကြရသည်ဟု သိရသည်။

သောမတ်စင်ဗင်ဒန်ဂျင်ဆိုသူ ဂျာမနီ နိုင်ငံသားကဦးဆောင်၍ နယ်သာလန်၊ ရုရှား၊ ဟန်ဂေရီ၊ လက်ဗီးယားနှင့် ပိုလန် မှ အနုပညာရှင်များက ပိုင်းကူကြသည်။

သောမတ် စင်ဗင်ဒန်ဂျင် သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ကလည်း ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံး သဲရဲတိုက်ကိုတည်ဆောက်ရာ ပြီးခါနီးတွင် မှ ၎င်းသဲရဲတိုက်သည် ပြိုကျပျက်စီးသွား ခဲ့၏။

၂၀၁၉ နိုဝင်ဘာအထိ ဘင်ဇ်၌ ကျင်းပနေသည့် သဲပွဲတော်တွင် အဆိုပါ သဲရဲတိုက်ကြီးကို ပြသထားမည်ဟု သိရသည်။

(စထရိတ်တိုင်းမ် ၇.၆.၁၉)

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော် မုံရွာမြို့ ဇလုပ်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန စပါး၊ ပဲစင်းငုံ၊ နမ်း၊ ကုလားပဲ၊ ဂျုံ အထွက်ယှဉ်ပြိုင်မှု ကြည့်ရှု စစ်ဆေး

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၇

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်သည် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင်ထွန်း၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ဇော်လွင်ထွန်းနှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ ယနေ့ညနေပိုင်းက မုံရွာမြို့၊ ဇလုပ်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ရောက်ရှိကြရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက (Regional Research Center)လုပ်ငန်းများနှင့် စပါး၊ ပဲစင်းငုံ၊ နမ်း၊ ကုလားပဲနှင့်ဂျုံမျိုးများ အထွက်ယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ရှင်းလင်းတင်ပြချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒုတိယဝန်ကြီးက ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး သုတေသနဗဟိုဌာနလုပ်ငန်းနှင့် တောင်သူစိုက်ကွင်းများ ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရန် စသည်တို့ကို ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။

ဒေသအတွင်း၌ စိုက်ပျိုးရေး၊ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို တက်ပေါင်းစုံပါဝင်သည့်နည်းစနစ်ဖြင့် တောင်သူများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တောင်သူပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးမှု အလေးထား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မုံရွာမြို့ ဇလုပ်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအပါအဝင် အောင်ပန်းမြို့၊ မကွေးမြို့၊ ရမည်းသင်းမြို့၊ တပ်ကုန်းမြို့စသည့်

မြို့ကြီးငါးမြို့တို့တွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး သုတေသနဗဟိုဌာန (Regional Research Center) များအဖြစ် တည်ဆောက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည် သိရသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် အဝါရောင်မိုဇိတ်ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းသော သက်လျင်မျိုး ရရှိစေရေးအတွက် ရေဆင်း-၁၄ ပဲတီစိမ်းမျိုးကိုစံထားပြီး မျိုး ၁၈ မျိုးကို သုတေသနပြုစမ်းသပ်စိုက်ပျိုးထားရှိမှုများအား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။ အဆိုပါ စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးမှုကို ဇွန် ၆ ရက်မှ စတင်ခဲ့ပြီး သုတေသနရလဒ် အပေါ်မူတည်ကာ မျိုးအမည်သတ်မှတ်၍ လုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု သိရသည်။

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်နှင့်အဖွဲ့သည် ဇူလိုင် ၂၈ ရက်နံနက်ပိုင်းက ချောင်းဦးမြို့နယ်၊ ပေါက်အင်းစိုက်ကွင်းတွင် မျိုးသန့်မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ပေးနေမှုနှင့် တောင်သူပညာပေးလုပ်ငန်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး မျိုးသန့်ထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် မှာကြားသည်။

ပေါက်အင်းစိုက်ကွင်းသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဂျုံ၊ ကုလားပဲနှင့်နေကြာစိုက်တောင်သူများ အတွက် လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များထုတ်လုပ်ပေးရန် ဂျုံ ၆၉၆ ဧက၊ ကုလားပဲ ၁၄၀၀ ဧက၊ စပ်မျိုးနေကြာ ၁၀ ဧကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက် ရှိသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

မိုးရာသီသစ်စိုက်ပွဲတော် ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် ကျင်းပ

ရေဆင်း ဇူလိုင် ၂၁

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) မိုးရာသီသစ်စိုက်ပွဲတော်ကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းကကျင်းပရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဌာနဧကန်ခံများ၊ သုတေသန ပညာရှင်များနှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များက ကျန်းပင် ၁၅၀ စိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ကရင်ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ အပင် ၂၀၀၀ ပေးအပ်

ဘားအံ ဇူလိုင် ၂၀

ကရင် ပြည်နယ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းအစီအစဉ် ဖြင့် ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန နှင့် GMSAEDC (Greater Mekong Subregion Agriculture and Education Development Center) တို့ ပူးပေါင်း၍ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်း ဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ကိုကိုး၊ ကွမ်းသီး၊ ရှောက်၊ သံပရာနှင့် အခြား သီးနှံပင် ၂၀၀၀ ခန့် ဖြန့်ဖြူးပေး ထားသည်။

မျိုးစေ့အမျိုးမျိုးအရည်အသွေး စာတ်ခွဲစမ်းသပ်စက် ကိုရီးယားနိုင်ငံ (KOPIA) က လှူဒါန်း

ရေဆင်း ဇူလိုင် ၂၃

ကို ရီးယားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့ (KOPIA) က စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) သို့ Mininfra Smar T Whole Grain & Flour Analyser စက်ပေးအပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန နဝရတ် ခန်းမ၌ကျင်းပရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက ယခုကဲ့သို့ ပဲပုပ်သီးနှံအထွက်နှုန်းမြှင့်မားစေရန်အတွက် အထွက်ကောင်းမျိုးများ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များဖော်ထုတ်ခြင်း စီမံကိန်းသုတေသန လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြု Mininfra Smar T Whole Grain & Flour Analyser စာတ်ခွဲစမ်းသပ်စက်လှူဒါန်းသဖြင့် KOPIA နှင့် စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သုတေသနစီမံကိန်းများ၏ အကျိုး ရလဒ်များသည် တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွားမြှင့်မားရေးကို များစွာ အထောက်အကူဖြစ်ပါကြောင်း တောင်သူလယ်သမားအကျိုးပြု သုတေသန စီမံကိန်းများအား KOPIA နှင့်အတူ ဆက်လက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လို ပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

ထို့နောက် KOPIA - Myanmar Center မှ Dr.Kim Dae Ho ရှင်းလင်း တင်ပြကာ Mininfra Smar T Whole Grain & Flour Analyser စက်ကို ကစီဓာတ်၊ အိုးလီရစ်အက်ဆစ်နှင့် ဆီပါဝင်မှုတို့အား အနီအောက်ရောင်ခြည် သုံးအလင်းလှိုင်းနှုန်းများဖြင့် တိုင်းတာ

Grain & Flour Analyser စက်ကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ ပေးအပ်လှူဒါန်း သည်။ (ပုံ) အဆိုပါ စက်သည် ပဲပုပ်သီးနှံအပါ အဝင် စပါး၊ ဂျုံ၊ ဘာလီ၊ ပြောင်း၊ ဆီမုန်ညင်းနှင့် ပြောင်းမှုန့်တို့တွင် ပါဝင်သည့် အစိုဓာတ်၊ ပရိုတင်း၊ ကာ အချိန်တိုအတွင်း တိကျသေချာ သည့် စာတ်ခွဲအဖြေများရရှိနိုင်ပြီး တိုင်းတာရရှိသည့် အဖြေများကို ကွန်ပျူတာ USB နှင့်ချိတ်ဆက်၍ စနစ် တကျသိမ်းဆည်းနိုင်သည့် ခေတ်မီစက် ကိရိယာဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

အဆိုပါပျိုးပင်များကို ဒေသများ EAOs (Ethnic Army Organization) ဖြစ်သည့် KNU (ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစခန်း) KNU/KNLA - PC ဌာနချုပ် (ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး/ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် အမျိုးသား ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ)၊ ထို့ကော်ကိုး (နော်တယာဒေသ)၊ ထော်မဲပါစစ်ဗျူဟာ ဌာနချုပ်အမှတ် ၇၇၅ တက်စို စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးစခန်းနှင့် KEP (ကရင်ထာဝရ လက်နက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလေ့လာသည့် အဖွဲ့) များသို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ စီမံကိန်းပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး ဒေါ်နန်းဝတ်ရည်စမ်း (ဒုတိယဦးစီးမှူး) က ယနေ့ပေးအပ်လိုက်သည်။

စမ်းပြည်ဖြိုး

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးနှင့် တောင်သူဝင်ငွေတိုးတက်ရေး ဒုတိယဝန်ကြီး ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၆

လယ် ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုတိုးတက်လာစေရန် နည်းပညာ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်စသည့် ကဏ္ဍသုံးခု ဟန်ချက်ညီညီ ကြိုးပမ်းကြံ့ခိုင်စွာ တောင်သူအကျိုးစီးပွားမှတစ်ဆင့် တိုင်းပြည်အကျိုးစီးပွားတိုးတက်ရေးကို ထိရောက်စွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်ကြောင်း ယနေ့မနက်လွဲပိုင်းက ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာစင်တာ၌ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ တောင်သူများနှင့်တွေ့ဆုံစဉ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်က ပြောကြားသည်။ (အပေါ်ပုံ)

အခမ်းအနားတွင် တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးဝင်းလှိုင်ဦးက စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး၌ စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (Agriculture Inome Improvement Project - AIIP) ဆောင်ရွက်နေမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများ၊ တောင်သူ ပညာပေးစံပြကွက်နှင့် စမ်းသပ်ကွက် စိုက်စေရေး၊ မျိုးစေ့သိုလှောင်ရုံနှင့် မျိုးစေ့သန့်စင်စက်များ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် ရေးတို့ကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ဆက်လက်၍ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်မောင်ဝင်းက လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်ချက် များကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည်။

ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်က မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်း စပါးကျို စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီးသည် ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှု ကို အမျိုးသားရေးအနေဖြင့် ပြည်တွင်း စားနပ်ရိက္ခာလုံလုံရေး၊ ပြည်ပသို့ အရည် အသွေးမီ တင်ပို့နိုင်ရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု နည်းပညာများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးတက်လာစေရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကနှင့်တောင်သူများ လက်တွဲညီ ဆက်လက်ကြိုးပမ်းကြရန်၊ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုးနည်းပညာများဖြင့် တစ်ဧက အထွက်နှုန်းတိုးတက်ရေးနှင့် အရည်အသွေး ပြည့်ဝပြီး အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံမှု ရှိစေရေး၊ ထို့အတူ စက်မှုလယ်ယာစနစ်၊

မျိုးစေ့ထုတ်ကဏ္ဍတို့တွင် တောင်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာစေရေး၊ မျိုးစေ့ထုတ် တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ရေရှားပါးမှုပြဿနာ ဖြေရှင်း ရေးအတွက် Water User Group ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို ဘက်စုံကြိုးပမ်းသွား ကြရန် ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

ထို့နောက် တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းနှင့် တာဝန်ရှိသူများ က ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ပေး ကြသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့ သည် ရွှေဘိုခရိုင် တဂဏန်းကျေးရွာရှိ တောင်သူနည်းပညာပေးစင်တာတွင်

ဝန်ထမ်းများနှင့်တွေ့ဆုံ၍ စိုက်ပျိုးရေး ဝင်ငွေတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (AIIP) တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူ ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်ရေး၊ မျိုးစေ့ ထုတ်လုပ်သည်မှ စားသုံးအဆင့်အထိ အစ-အလယ်-အဆုံးအောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်းဖြင့် တောင်သူများဝင်ငွေအကျိုးအမြတ်ပိုမို ခံစားနိုင်ကြစေရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် ဆွေးနွေး မှာကြားသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ် နွေစပါးရာသီတွင် ဧက ၃၆၅၄၉၃ စိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး မိုးစပါးဧက ၁၈ သိန်းကျော် နွေစပါး၊ မိုးစပါးဧက ၂၁ သိန်းကျော် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မည် ဖြစ်ပြီး ယခုနှစ် မိုးသီးနှံဧက ၅၄ သိန်းကျော် စိုက်ပျိုးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ အထိ ခန့်မှန်းကြာမြင့်မည်ဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုခရိုင် ရွှေဘို၊ ဝက်လက်၊ ခင်ဦး၊ ရေဦး၊ တန့်ဆည်၊ ဒီပဲယင်းနှင့် ကန့်ဘလူခရိုင် ကန့်ဘလူမြို့၊ မုံရွာခရိုင် ဘုတလင်နှင့် အရာတော်မြို့နယ် စသည်တို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ရာ စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးကဏ္ဍမြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးစခန်းနှင့် မြို့နယ်ရုံး များ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက် ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးပညာပေးခြင်းနှင့် ဈေးကွက် စွမ်းအားမြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းမှ သမားအုံဆီပ်ဆည် ရေသောက်စရိယာဧကငါးသိန်းခန့်တွင် စိုက်ပျိုးရေး လွယ်ကူစွာပေးဝေပြီး စိုက်ပျိုးစွမ်းအားတိုးမြှင့်ခြင်း၊ စီမံကိန်း

ဖြန့်ဝေခြင်း၊ သီးနှံပိုးမွှားရောဂါကာကွယ် ခြင်းလုပ်ငန်းများကို တောင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းကာ အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်နေပါကြောင်း တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးဝင်းလှိုင်ဦးက တင်ပြသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၌ စိုက်ပျိုးရေး ဝင်ငွေတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (Agriculture Inome Improvement Project - AIIP) ကို ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ

ဧရိယာရှိ ကျေးလက်အိမ်ထောင်စု ၇၀၀၀၀ ခန့်နှင့် လူဦးရေသုံးသိန်းခန့်အတွက် လူမှု စီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ် စွမ်းအားများ တိုးတက်လာစေခြင်း၊ ဒေသတွင်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း များ တိုးပွားလာစေခြင်းစသည့် အကျိုး ကျေးဇူးများ ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကိုရီးယားစပါးတို့ မျိုးကူးစပ်၍ ရရှိ လာသော မျိုးလိုင်းများမှာ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ အဆင့်သို့ရောက်ရှိနေပြီး၊ စပါးမျိုးသစ် များကို အရည်အသွေးကောင်း မျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်သည့်အဆင့်ထိ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ရှိပါကြောင်း၊ ပဲပုပ်စီမံကိန်း တွင်လည်း ပဲပုပ်မျိုးများအား စက်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းခြင်း သုတေသန လုပ်ငန်းများနှင့် ပဲပုပ်အရည်အသွေး စစ်ဆေးတိုင်းတာသည့်စက် (Mininfra Smart Whole Grain & Flour Analyser) ကို KOPIA Project မှ လှူဒါန်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပဲပုပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့် သုတေသနရလဒ်များရရှိလာတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စီမံကိန်း တွင် စတော်ဘယ်ရီသီးကို မြေလွှာမဲ့ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် (Hydroponic) နှင့် Net House ဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ အလူးသီးနှံကို မြေလွှာမဲ့စိုက်ပျိုးသည့် နည်းစနစ်များကို သုတေသနပြုလုပ်နေပြီ ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် ယခုတင်ပြမည့် သုတေ သနလုပ်ငန်းများကိုလည်း အကြံပြု ဆွေးနွေးစေလိုပါကြောင်း ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်က ပြောကြားသည်။

သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၏ နှစ်ဝက်လုပ်ငန်းတိုးတက် မှုတင်ပြခြင်း ဆွေးနွေးပွဲတွင် -

- ပဲပုပ်အထွက်ကောင်းမျိုးများ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း (KOPIA - Soybean)
- ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို အမိုး အကာအောက်တွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း (KOPIA - Vegetable)
- အလူးမျိုးများ ဖြန့်ဝေသည့် စနစ်ထူထောင်ခြင်း (KOPIA - Seed Potato)
- ဂျုံသီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေး တို့အတွက် အရည်အသွေးပြည့်မီသော ဂျုံမျိုးများဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် နည်းပညာပေး သင်တန်းများကျင်းပခြင်း (KOPIA - Wheat) နှင့်
- ဆန်စပါးသီးနှံအတွက် ရိတ်သိမ်း ချိန်လွန်နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (KOPIA - Rice) စသည်တို့ကို တင်ပြအကြံပြု ဆွေးနွေးကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

မြန်မာ-ကိုရီးယားသုတေသနလုပ်ငန်းများ နှစ်ဝက်လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုအခြေအနေ ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း အစည်းအဝေး နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပ

ရေဆင်း ဇူလိုင် ၂၅

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) နှင့် ကိုရီးယားအပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီမံကိန်း (KOPIA Project) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ၏ နှစ်ဝက်လုပ်ငန်း တိုးတက်မှုပြန်လည်စိစစ်ခြင်းအစည်းအဝေး (KOPIA Progressive Midterm Review Meeting) ကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန နဝရတ်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည်။ (ပုံ)

များ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကို၊ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာနန်းဆိုင်ဟွမ်၊ KOPIA Project မှ Dr. Kim Dae Hoနှင့်အဖွဲ့၊ စီမံကိန်းတာဝန်ခံများနှင့် သုတေသနပညာရှင်များ တက်ရောက်ကြ ပြီး စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အရည်အသွေး ကောင်း စပါးမျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းမှစ၍ ရိတ်သိမ်းချိန်အထိ သုတေသနလုပ်ငန်း များကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပဲပုပ် မျိုးသစ်များရရှိရန်နှင့် တန်ဖိုးမြှင့် စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များကို အမိုးအကာအောက်တွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် အလူးမျိုး များ ဖြန့်ဝေခြင်းစသည်တို့ကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသည်။

စီမံကိန်းတွင် မြန်မာစပါးနှင့်

အစည်းအဝေးသို့ စိုက်ပျိုးရေး ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်း၊ ဒုတိယ သုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး

သဘော မညှိုးကို Madagascar periwinkle, rose periwinkle, rosy periwinkleဟု လူသိများကြပြီး သိပ္ပံအမည်မှာ *Catharanthus roseus*ဖြစ်ကာ မျိုးရင်း Apocynaceaeတွင် ပါဝင်၏။ သဘောမညှိုး၏ မူရင်းပေါက်ရောက်ရာဒေသမှာ မဒါဂက်စကာဖြစ်ပြီး ယင်းမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာအနှံ့တွင် ယင်း၏လှပသော ပန်းပွင့်များ၏ အလှအပကြောင့် အလှစိုက်ပန်းပင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်သည့်အစွမ်းကြောင့် ပရဆေးပင်တစ်ဖြစ်လဲ အလှပန်းလေးများအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြား လှ၏။ သဘောမညှိုးပန်းတွင် ပါဝင်သည့် ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းနှစ်မျိုးဖြစ်သည့် vincristine နှင့် vincristine တို့သည် ကင်ဆာရောဂါကို ကုသဆေးအဖြစ် အသုံးပြုလျက်ရှိကြ၏။ ယင်းအပင်ကို ယခုအခါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိကြပြီး အပူပိုင်းနှင့် အပူလျော့ပိုင်းဒေသများဖြစ်သည့် ဩစတြေးလျ၊ မလေးရှား၊ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံများတွင် ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းကြ၏။

သဘောမညှိုးသည် ခြောက်သွေ့ပြီး အပင်များ ရှည်သန်နိုင်စွမ်းမရှိလောက်အောင် မြေဆီ မြေနှစ် ကောင်းမွန်ခြင်းမရှိသည့် မြေတွင်လည်းကောင်း၊ အပူချိန် ၅ မှ ၇ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သာရှိသည့် အပူလျော့ပိုင်းဒေသမှသည် သမပိုင်းနှင့် အပူပိုင်း ဒေသများအထိ ကောင်းစွာ စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းပြီး ပန်းပွင့်များသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးပွင့်လျက်ရှိ၏။ နေရောင်ခြည် ကောင်းမွန်စွာအပြည့်အဝရရှိပြီး ရေစီးရေလာကောင်းမွန်သည့်မြေမျိုးကို နှစ်သက်၏။

နှလုံးသွေးကြောဆိုင်ရာရောဂါများ၊ သွေးတိုးရောဂါ တို့အတွက် ကုထုံးအဖြစ် အသုံးပြုကြသည့်ကို သုတေသနပြုချက်များတွင် ဖော်ပြထား၏။

အလားတူပင် သဘောမညှိုးအရွက်နှင့် ပင်စည် ကြိတ်ရည်သည် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်ပွားစေသည့် အဖုအကြိတ်များ၊ ဆဲလ်ကွဲပွားကြီးထွားမှုမြှင့်ခြင်း တို့ကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု သုတေသနပြုချက် များအရ သိရသည်။ အထူးသဖြင့် သားအိမ်ကင်ဆာ၊ အသည်းနှင့် သရက်ရွက်များတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သည့်

အာဖရိကတွင် သဘောမညှိုးအရွက်များကို အဆစ်အမြစ်များ ရောင်ရမ်းနာကျင်ခြင်းနှင့် အမျိုး သမီးများ မမွတ်တလွန်ခြင်းအတွက် အသုံးပြုကြ၏။

-မဒါဂက်စကာတွင် သဘောမညှိုးအရွက် များကို အန်စေရန် အားပေးသည့် ဆေးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အမြစ်ကို ဝမ်းနုတ်ဆေးနှင့် သန်ချဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သွေးတိတ်ဆေး အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သွားကိုက်သွားနာသက်သာ စေသည့်ဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။

-အိန္ဒိယတွင် အရွက်ကြိတ်ရည်ကို အရေပြား ထုံကျဉ်ခြင်းဝေဒနာအတွက်လည်းကောင်း၊ ပျား၊ နကျယ်ကောင်အစရှိသည့် အဆိပ်ရှိသည့် သတ္တဝါ များအတုတ်ခံရပါက အဆိပ်ဖြေဆေးအဖြစ် လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။

-အရှေ့အာဖရိကနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည့် မော်ရိရှပ်စ် Mauritius ကျွန်းနိုင်ငံတွင် သဘောမညှိုး ရွက်မှထုတ်ယူထားသည့် အဆိပ်အနစ်ကို အစာ မကြေခြင်းနှင့် ဝမ်းချုပ်ခြင်းဝေဒနာရှင်များအတွက် ဆေးအဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

မညှိုးရွက်ပြုတ်ရည် တစ်ရက်လျှင် ၃၀၀ မှ ၄၅၀ မီလီလီတာကို နေ့စဉ် သောက်သုံးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင်၏။ သွေးအားနည်းရောဂါအတွက် သဘောမညှိုးရွက်ကြိတ်ရည်ကို ပျားရည်နှင့် ဆတူရောစပ်ပြီး တစ်ရက်လျှင် ၂၀ မှ ၄၀ မီလီလီတာ ပမာဏကို နေ့စဉ် သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင်၏။ သဘောမညှိုးရွက်ကို မညက် တညက်ထောင်းပြီးလျှင် ပြည်တည်နာနှင့် ရောင်ရမ်းနာ တို့တွင်အုံပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင် ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေ သည့် မြန်မာ့ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထား၏။

ရေဓနူးပွက်ပွက်ဆူ တစ်ဖန်ခွက်ထဲသို့ သဘော မညှိုးရွက်ခြောက် လက်ဖက်စားဇွန်း တစ်ဇွန်းကို ထည့်ပြီး ၅ မိနစ်မှ ၁၀ မိနစ်ခန့် စိမ်ထားပေးပါ။ ပြီးလျှင် အဖတ်များကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီး ရရှိလာသော အရည်ကို ပျားရည် (သို့မဟုတ်) သဘာဝသစ်သီး ဖျော်ရည်များနှင့် ရောစပ်သောက်သုံးပါက သွေးအတွင်း ရှိသော ကြားပမာဏကို ကျဆင်းစေခြင်း၊ သွေးပေါင်

ကျခြင်း၊ ကင်ဆာရောဂါ ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်ပစ္စည်းအဖြစ် အာနိသင် ရှိစေခြင်း၊ မှတ်ဉာဏ်အားကို တိုးတက် ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ သွားဖုံး ရောင်ခြင်းနှင့် သွေးယိုခြင်းကို ဟန့်တားပေးနိုင်ခြင်း၊ ခွဲကျပ် ခြင်းနှင့် အာသီးရောင်ခြင်း ကို သက်သာစေခြင်း၊ အကြားအာရုံလျော့ပါး လာမှုကို သက်သာ စေခြင်း အစရှိသည့် ကျန်းမာရေး အကျိုး ကျေးဇူး

ကြေးမုံငယ်

သဘောမညှိုးပင်သည် နှစ်ရှည်ခြံပင်မျိုးဖြစ်ပြီး အပင်အမြင့် ၁ မီတာခန့်ထိ ရှည်လျားကာ အမွှေးကင်းပြီး၊ အစိမ်းရောင် ပြောင်စိုနေသော အရွက်များသည် ဆန့်ကျင်ဘက်တစ်လှည့်စီထွက်ပြီး အပွင့်မှာ အဖြူမှ ပန်းရောင်၊ ခရမ်းရောင်၊ ပန်းနုရောင်၊ ပန်းရင့်ရောင်၊ ပန်းနီရောင်အစရှိသဖြင့် ရှိကြပြီး ပန်းပွင့်အလယ်တွင် အဝါရောင်အမှတ်အသားလေး ပါဝင်ကာ ၂ ဒသမ ၅ မှ ၃ စင်တီမီတာခန့် ရှည်လျားသော ပန်းပွင့်ရိုးတံလေးမှ ပွင့်ဖတ်တည်ကာ အရွက်များ၏ ထိပ်ဖျားမှထွက်ကာ ပွင့်လေ့ရှိကြ၏။ အသီးမှာ အစုံလိုက်ရှိပြီး သေးသွယ်ရှည်လျားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏။

သဘောမညှိုးတွင် အဓိကပါဝင်သည့် ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းများမှာ ဆေးဖော်စပ်ရာတွင် အသုံးဝင်သည့် အယ်လ်ကာလွိုက်၊ ဖီနောလစ် အက်စစ်နှင့် ဖလောဗာနီတို့ပါဝင်၏။ ယင်းတို့ သည် လူသားတို့အတွက် ကင်ဆာရောဂါဆန့်ကျင် နိုင်စွမ်းသော၊ ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းသော၊ ဓာတ်မတည့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားတတ်သည့် ယားနာဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်းတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့်အပြင် ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာရေးအတွက် လုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်လိုအပ်သည့် ပဋိပစ္စည်းလည်း ပါဝင်၏။ သဘောမညှိုးတွင် အယ်လ်ကာလွိုက်အမျိုးအစားပေါင်း ၄၀၀ ကျော် ပါဝင်ပြီး ယင်းတို့အနက် vincristine နှင့် vincristine တို့သည် ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်ပွားစေနိုင်သော အဖုအကြိတ်များ ပြန့်ပွားကြီးထွားခြင်းကို ဟန့်တားပေးနိုင်၏။ အဓိကအားဖြင့် သွေးကင်ဆာ၊ ဆီးချိုရောဂါ၊ အာသီးရောင်ခြင်း၊ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ မျက်လုံးယားခြင်းအစရှိသည့် ရောဂါဝေဒနာများ အတွက် သလိပ်ပျော်ဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သွေးတိတ်ဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆီးရွှင်ဆေး အဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။

သဘောမညှိုးအရွက်ကြိတ်ရည်တွင် ဆီးချို ရောဂါကို ဆန့်ကျင်နိုင်သည့်ဂုဏ်သတ္တိ၊ ဘက်တီးရီးယားနှင့် မှိုရောဂါကို ဆန့်ကျင်နိုင်သည့် ဂုဏ်သတ္တိ၊

ကင်ဆာရောဂါများအတွက် ကောင်းမွန်သည်ဟု ဖော်ပြထား၏။

သဘောမညှိုးပင်မှထုတ်ယူထားသည့် အနစ်သည် ဒဏ်ရာအနာတရများကို အမြန်ဆုံးသက်သာ ပျောက်ကင်းစေနိုင်စွမ်းသည်ဟုလည်း ဆိုထား၏။

သဘောမညှိုးမှ ထုတ်ယူထားသော ဖြည့်စွက်အာဟာရဆေးပြားသည် ဦးနှောက်အတွင်း သွေးရောက် ရှိမှုကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အထောက်အကူပြုကြောင်း သုတေသနပြုမှုများအရ သိရ၏။ ယင်းဆေးသည် ဦးနှောက်အတွင်း အောက်ဆီဂျင်ပမာဏကို မြှင့်တင်စေပြီး ကျန်းမာရေး နှင့် ညီညွတ်မှုတရားလိုအပ်သည့် ဂလူးကိုစပ်မာဏ သို့ရောက်ရှိစေပြီး ဦးနှောက်အတွင်း သွေးခဲခြင်း မဖြစ်အောင် တားဆီးပေးသည့်အပြင် ဦးနှောက် အတွင်း ဆီရိုတိုနင်ကွန်ပေါင်းပမာဏမြှင့်တင်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးသည်ဟု ဖော်ပြထား၏။

သဘောမညှိုးပင်သည် မှိုရောဂါကို ဆန့်ကျင် နိုင်စွမ်းရှိသည့် အတွက် အပင်များအတွက် မှိုသတ်ဆေးအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်၏။

သဘောမညှိုးပင်စည်များကို ဒိုင်ကလိုရိုမီသိန်း ဖျော်ရည်ထဲတွင် ထည့်စိမ်ထားပါ။ မှိုရောဂါ ကျရောက်နေသည့် ရော်ဘာစိုက်ခင်းတွင် စမ်းသပ် ကွက်သုံးကွက်ခွဲပြီး ယင်းဆေးရည် ၅၀၀ မီလီလီတာ ကို အသုံးပြုပတ်ဖျန်းခဲ့ရာ သဘောမညှိုးပင်စည် စိမ်ထားသောဆေးရည်ကို ပက်ဖျန်းခဲ့သည့် စမ်းသပ်ကွက်တွင် မှိုရောဂါကိုနှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့သည့် အပြင် ရော်ဘာအမြစ်ဖြူရောဂါကိုပါ လျော့ပါးစေနိုင်ခဲ့သည် ဟု သုတေသီ Zaini and Halimoon တို့က ဖော်ပြထား၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ Chalapathi Institute of Phar-maceutical Sciences မှ သုတေသီ Santhosh Aruna ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့၏ သဘောမညှိုးကို သုတေသနပြုချက်များအရ နိုင်ငံအလိုက် မတူညီ ကွဲပြားသည့် ဆေးဖက်ဝင်အသုံးပြုပုံများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထား၏။

- ကရော်ဟိယံနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဂျမေကာနှင့် ကျူးဘားနိုင်ငံတို့တွင် သဘောမညှိုးအပွင့်မှ ထုတ်ယူ ထားသောအဆိပ်အနစ်ကို မွေးကင်းစကလေးငယ်များ မျက်လုံးများဆေးကြောရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

- အမေရိကတွင် သဘောမညှိုးပင်ပဉ္စငါးပါး ပြုတ်ရည်ဖြင့် အာလုတ်ကျင်းပေးခြင်းဖြင့် အာသီး ရောင်ခြင်းနှင့် အသံအိုးရောင်ခြင်းတို့ကို သက်သာ စေနိုင်၏။ ထို့အပြင် ရင်ဘတ်အတွင်း မအိမ်သာ ဖြစ်ခြင်းမှလည်း သက်သာစေနိုင်၏။

- ဖိလစ်ပိုင်တွင် သဘောမညှိုးရွက်များကို ဆီးချိုရောဂါကုသခြင်းနှင့် အစာအိမ်ရောင်နာခြင်း ဝေဒနာအတွက်လည်းကောင်း၊ အမြစ်ပြုတ်ရည်ကို အူလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ သန်ကောင်၊ တုတ်ကောင်အစရှိသည့် ကပ်ပါးကောင်များ တိုက်ဖျက်ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြ၏။ အရွက်များကို အမျိုးသမီးများ မမွတ်တလွန်ခြင်း အတွက်လည်းကောင်းအသုံးပြုကြ၏။ သဘော မညှိုးအမြစ်သည် ဝမ်းကိုက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ခြင်း အတွက် အဓိကအသုံးပြုကြ၏။

- နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့် အနောက်အင်းဒိစ်နိုင်ငံ တို့တွင် သဘောမညှိုးပင်ကို ဆီးချိုရောဂါကုသရန် အတွက် အဓိကစိုက်ပျိုးကြ၏။

- ဘဟားမားစ်နိုင်ငံတွင် သဘောမညှိုး ပန်းပွင့်ပြုတ်ရည်ကို ဝမ်းဖောဝမ်းရောင်ရောဂါ၊ ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါနှင့် တီဘီအဆုတ်နာရောဂါများ ကုသရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

- ဟာဝိုင်အီတွင် သဘောမညှိုးပင်ပြုတ်ရည်ကို သွေးထွက်ရပ်တန့်ရန်အတွက် အသုံးပြုကြ၏။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘောမညှိုးပင်၏ ပဉ္စငါးပါးလုံးကို ဆေးဘက်ဝင်အဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။ ဆီးချိုရောဂါ၊ သွေးအားနည်းရောဂါ၊ သွေးအားနည်း ခြင်းကြောင့် ခေါင်းမူးခြင်းဝေဒနာ၊ ပြည်တည်နာနှင့် ရောင်ရမ်းနာများအတွက် ဆေးတစ်လက်အဖြစ် အသုံးပြုကြ၏။

ဆီးချိုရောဂါဝေဒနာရှင်များအတွက် သဘော

ကောင်း များကို ရရှိစေနိုင်၏။
ကိုယ်ဝန် ဆောင်များနှင့် နို့တိုက် မိခင်များအနေဖြင့် သဘောမညှိုးကို ဆေးဖက်ဝင် ကုထုံးအဖြစ် အသုံးပြုလိုပါက ကျွမ်းကျင်သည့် ပညာရှင် များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်းသာ လိုက်နာသင့်၏။ မိမိသဘောအတိုင်း အသုံးပြုရန် လုံလောက်သည့် သုတေသနပြုချက်များ မရှိသေးသည့် အတွက် သတိပြုရန် လိုအပ်၏။

သဘောမညှိုးပင်၏ အရောင်အသွေး စုံလင် လှပပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့်ပန်းပွင့်ကြောင့် အလှစိုက် အပင်အဖြစ် အိမ်တိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးကြ၏။ မြေပိုင်းဆိုင်ရာ မရှိသည့် တိုက်ခန်းများ၊ အဆောင်များတွင် နေထိုင်သူ များပါ သဘောမညှိုးပင်ကို ပန်းအိုးထဲထည့်ပြီး စိုက်ပျိုး ပါက အိမ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင် အလှကျက်သရေတိုးစေ သည့်အပြင် ယင်း၏စွယ်စုံရသည့်ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင် ကြောင့် အိမ်တွင်းကုထုံးဆေးတစ်လက်အဖြစ် အလွယ် တကူ ဆွတ်ခူး အသုံးပြုနိုင်၏။

ယခုစာစုလေးသည် အပင်များနှင့် ယင်းတို့၏ ဆေးဖက်ဝင်ဂုဏ်သတ္တိတို့ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပြီး အိမ်တွင်ရှိသည့် နေရာလေးတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ပရဆေးဥယျာဉ်ငယ်လေးတစ်ခုအဖြစ် တည်ထောင် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ရေးသားနေခြင်းဖြစ်ပါ၏။

သတိပြုရမည့်အချက်မှာ သဘောမညှိုးပင်တွင် ပါဝင်သော အချို့သောဓာတ်ပစ္စည်းများသည် ပမာဏ လွန်ကဲစွာ သောက်သုံးမိပါက ဘေးဖြစ်တတ် သည့်အတွက် တန်ဆေးလွန်ဘေးဆိုသည့်စကား အတိုင်း သတိပြုရန် လိုအပ်၏။

သင်နှင့် သင့်မိသားစုတွင် အထက်တွင်ဖော်ပြ ခဲ့သော ရောဂါဝေဒနာများခံစားနေရပါကလည်း တတ်ကျွမ်းသည့် အာယုဗေဒပညာရှင်၊ တိုင်းရင်းဆေး ပညာရှင်များ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း တိကျစွာ လိုက်နာပြီး သုံးစွဲသင့်၏။

စစ်တွေ မြို့မ ဈေးတွင်းမှာရှိတဲ့ ငါးဈေးဟာ ငါးစို၊ ငါးစိမ်းတွေ၊ ငါးမျိုးစုံအခြောက်အခြမ်းတွေကို တစ်နေရာတည်း တွေ့ရှိဝယ်ယူနိုင်ပါတယ်။ စစ်တွေမြို့မဈေးကြီးဟာ နယ်စပ် မြို့စိုက်လာရောက်ပြီး ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား နေကြတဲ့ ဈေးကြီးလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဈေးဝယ်တာက အမျိုးသမီးရဲ့ တာဝန်ဆိုပေမယ့် တစ်ခါတလေတော့လည်း စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် ဈေးဝယ်ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နေ့က စာရေးသူ ဈေးကို ရောက်သွားတော့ ပလာတူးငါးတွေကို ပုံကြီးပုံမ တွေ့လိုက်ရပါဘူး။ ပလာတူးငါးဆိုတာ ငါးအုပ်စုလိုက် သွားလာကျက်စားနေတတ်တဲ့ ငါးတွေ ဖြစ်ပြီး ကမ်းနီးငါးဖမ်းကွက်တွေမှာ ကျက်စားတတ်တဲ့ ငါးတွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ်းနီးငါးဖမ်းသမားတွေဟာ တစ်ခါတလေ ငါးအုပ်ကိုတွေ့လိုက်ပြီ ဆိုရင် များများစားစားဖမ်းယူရရှိတတ် ပါတယ်။ ပလာတူးငါးတွေလှိုင်လာပြီ ဆိုရင် စစ်တွေဈေးကွက်မှာ ဝယ်လိုအား မရှိတော့ဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

ဒီလိုအခါမျိုးမှာ ငါးကုန်သည်တွေ ဟာ မြစ်ညာဒေသတွေကို သွားပြီး ရောင်းချ လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဒီလိုမျိုးတွင်းအခါမျိုးမှာ မြစ်ညာပိုင်းရေချိုဒေသမှာ ငါးတွေရှားပါး တတ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် လယ်ယာ ကိုင်ကျွန်းလုပ်ကိုင်ချိန်ဖြစ်တဲ့ အတွက် တောင်သူတွေဟာ ငါးမရှာနိုင်ကြပါဘူး။ စာရေးသူတို့ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ မိုးရာသီမတိုင်ခင်ကတည်းက ဝယ်ယူ သို့လှောင်ထားတဲ့ ငါးအခြောက်အခြမ်း တွေနဲ့ နှစ်ပါးသွားခဲ့ရတာ မှတ်မိပါသေး တယ်။ မိသားစုနဲ့သူ့ရင်းငှားတွေ တစ်မိုးတွင်းလုံး ငါးဆွေတော်တွေ၊ ငါးသလောက်ဆားထိုးငါးတွေ၊ ငါးမန်း ခြောက်တွေ၊ ငါးလိပ်ကျောက်ခြောက်တွေ၊ ငါးပိရှားလို့ခေါ်တဲ့ ငါးအမျိုးအမယ်တွေပဲ စားကြရပါတယ်။

ပလာတူးတွေပေါ်လာပြီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က ဆားထည့်ဆားနယ်ပြီး မြစ်ညာပိုင်းကို သွားရောင်းကြတာပါ။ ကျောက်တော်တို့ မြောက်ဦးတို့လို မြို့တွေ ပေါ့။ အခုတော့ ဆားထိုး ဆားထည့်တာ ကို သိပ်မလုပ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ ရေခဲခိုက်ပြီး မော်တော်ဝမ်းမှာ တင်ပို့ပြီး သွားရောင်းကြ တာပါ။ တစ်ရက်နှစ်ရက်နဲ့ အပြတ် ရောင်းကြရပါတယ်။

ပလာတူးငါးတွေပေါ်ရင် စစ်တွေ ဖြုန်းအားမရှိလို့ ဆားငါးလုပ်ရင်လုပ်၊ အခြောက်လှန်းရင်လှန်းပဲ။ သံတွဲဘက် မှာတော့ ငါးသေတ္တာစက်ရုံတွေရှိနေလို့ ငါးသေတ္တာလုပ်ကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ငါးသေတ္တာဈေးကွက်က မြန်မာ ပြည်အလယ်ပိုင်းကစပြီး မုံရွာ၊ တောင်ကြီး၊ ကလေး၊ တမူးအထိ တင်ပို့ကြပါတယ်။ ငါးသေတ္တာတူးတွေကို ၃၁၅ ဂရမ်နဲ့ ၄၂၅ ဂရမ်ဆိုပြီး နှစ်မျိုးခွဲပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ငါးမီးသီးလိုငါးမျိုးတွေ၊ (စစ်တွေဘက်မှာ ပလာတူးလို့ခေါ်တယ်)ကို ငါးသေတ္တာ လုပ်ပါတယ်။ သံတွဲမြို့ ဂျီဗွော့ကျေးရွာ က ပလာတူးငါးသေတ္တာစက်ရုံက ထုတ်လုပ်တဲ့ ငါးသေတ္တာတွေဟာ တမူးနယ်စပ်ကနေ အိန္ဒိယနိုင်ငံအထိတောင် ရွေ့ဆန့်နေပြီလို့ သိရပါတယ်။

စစ်တွေဘက်မှာ ကမ်းဝေးငါးဖမ်း သင်္ဘောတွေရှိပါတယ်။ ရန်ကုန်အခြေစိုက် ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောတွေ ရေခဲဖြည့်၊ ဆီဖြည့်၊ ရိက္ခာဖြည့်ဝင်လာတာတွေ ရှိပါ တယ်။ ဒီသင်္ဘောတွေက ငါးတွေကို စစ်တွေမှာ မရောင်းပါဘူး။ ရန်ကုန်ကို ပြန်ပြီး တင်ပို့နေကြတာပါ။ ပင်လယ်နား

နီးပြီး ပင်လယ်ငါးက ဈေးကြီးနေတတ် ပါတယ်။ ဒေသခံတွေကတော့ ကမ်းနီး ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်ကတော့ ကမ်းနီးရော ကမ်းဝေးပါ ငါး၊ ပုစွန်တွေဖမ်းယူနေကြ တာပါ။ ငါးများများဖမ်းယူရရှိလာတဲ့ အခါမျိုးမှာ ငါးဈေးကျသွားပါတယ်။ သံတွဲမှာလို့ ငါးသေတ္တာစက်ရုံ မျိုး တည်ထောင်နိုင်ရင် အကျိုးရှိမယ်လို့ စာရေးသူမျှော်လင့်မိပါတယ်။

တစ်ခုတော့ရှိပါတယ်။ စစ်တွေမှာ ငါးလှိုင်ပြီဆိုရင် ငါးရှားပါးတဲ့မြစ်ညာက

ကျွန်းသားလန်း

ရေချိုဒေသတွေဆီ အရောက်သွားပြီး ငါးရောင်းကြတာမို့ မြစ်ညာပိုင်းကလူတွေ အတွက်ကတော့ ဖြင့် ဈေးပေါပေါနဲ့ ရေငန်ငါး (ပင်လယ်ငါး)တွေကိုတော့ စားကြရတာပေါ့။

ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ အဓိကအားဖြင့် ပင်လယ်ငါးကိုသာ စားသုံးလေ့ရှိကြပါ တယ်။ ရေချိုငါးတွေတော့ရှိပါရဲ့။ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်လောက်ပဲ ဖမ်းယူနေကြပါတယ်။ မြစ်ညာပိုင်းဒေသတွေဟာ ရေချိုနေရာတွေ ပါပဲ။ အဲဒီမှာ တွေ့ရတာတောက မြစ်တွေ ချောင်းတွေမှာ ရေချိုအိုင်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒီလိုမြစ်ချောင်းအတွင်းက ရေချိုအိုင်တွေ မှာ ရေချိုငါးတွေ ကျက်စားနေထိုင်လေ့ ရှိပါတယ်။ ဒေသအခေါ် ငါးပြောင်းဆိုတဲ့ ငါးကြီးတွေ၊ ငါးပုတ်သင်ငါးတွေ၊ ငါးတန် တွေ ရရှိ တတ် ပါ တယ် ။ အခု တော့ ငါးပြောင်းငါးကြီးတွေ မတွေ့ရတော့ ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အချို့ကုန်းတွင်း ပိုင်းနေရာတွေမှာ ရေသေကန်တွေ ရှိတတ် ပါ တယ် ။ ဒေသ ကလူ တွေ က တော့ ကမ်းပိုင်လို့ ခေါ်ကြတာပေါ့။ အဲဒီ ကမ်းပိုင် တွေမှာ သဘာဝအလျောက် ရေချိုငါးတွေ ရှိနေတတ်ကြပါတယ်။ ငါးသတစ် (ကကတစ်)တွေ၊ ငါးရုံတွေ၊ ငါးပြေမတွေ၊ ငါးဘတ်တွေလိုငါးကြီးတွေပါ။ ကမ်းပိုင် က ငါးတွေကို နေ့ရောက် ပြီဆိုရင် ရေဖောက်ပြီးတော့ ဖမ်းလေ့ရှိကြပါတယ်။

ဒီကမ်းပိုင်တွေဟာ သဘာဝကမ်းပိုင်တွေ ဖြစ်ပြီး စနစ်တကျမွေးမြူခြင်းလုပ်တာ တွေ မတွေ့ရပါဘူး။

ရေချိုငါးမွေးမြူရေးစာရင်းဇယား ကို လေ့လာကြည့်ရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရေချို ငါးမွေးကန်စက်ပေါင်း ၁၈၀၀၀၀ ကျော် ရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်း ဟာ ရေချိုငါးအများဆုံး မွေးမြူတဲ့ဒေသ ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယအများဆုံးက ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသ ကြီးကတော့ တတိယအများဆုံးပေါ့။ ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာရှိတဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ် ၁၄ ခု အထဲမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်တစ်ခု တည်းအတွင်းမှာ ရေချိုငါးမွေး ကန် ဧရိယာ တစ်ခုမျှမရှိတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျန်ပြည်နယ် ၁၄ ခုမှာ ဒေသကြီးတွေမှာတော့ အနည်း

အထဲမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်တစ်ခု တည်းအတွင်းမှာ ရေချိုငါးမွေး ကန် ဧရိယာ တစ်ခုမျှမရှိတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျန်ပြည်နယ် ၁၄ ခုမှာ ဒေသကြီးတွေမှာတော့ အနည်း

အထဲမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်တစ်ခု တည်းအတွင်းမှာ ရေချိုငါးမွေး ကန် ဧရိယာ တစ်ခုမျှမရှိတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ကျန်ပြည်နယ် ၁၄ ခုမှာ ဒေသကြီးတွေမှာတော့ အနည်း

အရှိန်မြှင့်တင်ရမည့် ရခိုင်ဒေသ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး

အကျဉ်းစီလောက်တော့ ရှိနေကြတာပါ။ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ခုနှစ်လောက်စပြီး ကျောက်တော်မြို့နယ်မှာ ရေချိုငါးမွေးမြူ ရေးစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကို သိရပါ တယ်။ ကျောက်တော်၊ ပလက်ဝသွား ကားလမ်းတောင်ခြေရင်း ဇီးချောင်းဆည် အောက်ဖက်မှာ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာပါ။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ပဋိပက္ခ အလွန် ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကလည်း မောင်တောမြို့နယ်က ကျေးရွာအချို့မှာ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး ကန်တွေ ဖော်ထုတ်စေခဲ့တာ သိရပါတယ်။ အဖြစ် သဘောလောက် ပဲ ရှိ နေပြီး ထုတ်လုပ်နိုင်တဲ့သတင်းတွေ မကြားရ သေးပါဘူး။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှာ စတင်ခဲ့တယ် လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းကတော့ တီလားဗီးယားငါးတွေ မွေးမြူရေးနဲ့ စတင်ခဲ့တာလို့ သိရပါတယ်။ စာရေးသူတို့ ငယ်ငယ် ၁၉၅၄-၁၉၅၆ ဝန်းကျင်ကတော့ စာရေးသူရဲ့ မွေးဇာတိကျေးရွာဖြစ်တဲ့ ကံစောက်ရွာ၊ ကန်ပျက်ကြီးတစ်ခုထဲမှာ တီလားဗီးယားငါးတွေမွေးခဲ့တာ မှတ်မိ ပါ သေး တယ် ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီတုန်း ကတော့ မြစ်တွင်း၊ ချောင်းတွင်းက ဖမ်းယူ ရတဲ့ငါးဟာ ကိုယ့်တစ်ရွာလုံးဖူးလုံနေတာ ကြောင့် ဈေးကွက်မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်

လည်း နောက်ပိုင်းမမွေးတော့ဘဲ ပျက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အခုတော့ စစ်တွေဈေးထဲမှာလည်း တစ်ခါ တစ်လေ တီလားဗီးယားငါးတွေ တွေ့နေ ရတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပင်လယ်ငါး ဖော့ခြင်းသောခြင်းမို့ ဈေးကွက်ထဲ တိုးဝင် မရတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

အခုတော့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာကို ငါးမြစ်ချင်း၊ ရွှေဝါငါးကြင်း၊ မြက်စား ငါးကြင်း၊ ငါးခေါင်းပွ ခေါ် ငါးပွ၊ ရေသစ်၊ တီလားဗီးယား၊ ခေါင်းကြီးငါးကြင်း၊ ငါးခူ၊ ငါးတန်၊ ငါးပြေမ၊ ငါးကြင်းဖြူ စတာတွေကို မွေးမြူနေကြပါပြီ။ နိုင်ငံတော် ကလည်း ငါးသားပေါက်တွေ ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးပေးနေတာကို တွေ့နေရပါတယ်။ ရေချိုငါးမပြန့်ပေးရဘဲ နိုင်ငံတော် (ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန)က ဦးဆောင်ပြီး မြစ်တွေထဲမှာ ငါးသားပေါက် တွေ စိုက်ထည့်လွှတ်ပေးနေတာတွေ တွေ့နေ၊ ကြားနေရပါတယ်။

ဘက်လားဒေဂျိုင်ကုန်
ရခိုင်ပြည်နယ်ဟာ ရေချိုအရင်း အမြစ်ပေါတဲ့နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ပင်လယ်ကမ်းနားနီးတဲ့ ကမ်းရိုး တန်းဒေသတစ်ခုဆိုပေမယ့် မြစ်ဝက မိုင် ၅၀ လောက် မြစ်ညာရောက်သွားရင်

လည်း သိရပါတယ်။ တကယ်လို့များ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ရေချိုငါးမွေးမြူ အောင်မြင် မယ်ဆိုရင် လတ်လတ် ဆတ်ဆတ်ရှိတဲ့ငါးတွေကို အချိန်တိုတိုနဲ့ တင်ပို့နိုင်မှာဖြစ်ပြီး ဘက်လားဒေဂျိုင်ကွက် မှာ အားသာချက်ရရှိလာမှာ အမှန်ပါပဲ။ ရိုးမအရှေ့ကလာတဲ့ မွေးမြူရေး ရေချိုငါး တွေကတော့ ဘက်လားဒေဂျိုင်နိုင်ငံကို သာမက အခုဆိုရင် မြောက်ဦး၊ ကျောက်တော်နဲ့ စစ်တွေမြို့တွေကတောင် မှာယူစားသောက်နေကြရပါပြီ။ လုံခြုံရေး အခြေအနေအရ ပင်လယ်ပြင်ထွက်ပြီး ငါးမဖမ်းနိုင်တော့တာလည်း ပါတာပေါ့။

ရခိုင်ဈေးကွက်ကို ရောက်လာတဲ့ ငါးအများစုကတော့ မွေးမြူရေးရေချို ငါးတန်တွေဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ဒေသက တစ်ချို့ရေချိုငါးမျိုးစိတ်တွေတောင် မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားပြီလားလို့ ထင်ရပါတယ်။ စာရေးသူတို့စားဖူးတဲ့ ငါးပြောင်း၊ ငါးပုတ်သင်၊ ငါးရဲဒိုင်၊ ငါးပြေမ၊ ငါးခဲမ၊ ငါးစင်ရိုင်းအော်ကျယ်၊ ငါးသန်း စတဲ့ရေချိုငါးတွေကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး။

အားထည့်ဆောင်ရွက်
စာရေးသူကတော့ ရေချိုအရင်းအမြစ် တွေပေါ့ပါလျက်နဲ့ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အားမလုံအားမရ ဖြစ်နေပါတယ်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ် တာတောင် ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူရေးကိုပဲ အားသန်နေကြသေးတာကို တွေ့ရတော့ “ငါးပွက်ရာ ငါးစာချ” စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ရေလုပ်ငန်းဈေးကွက်မှာ ရေချိုငါး၊ ရေချိုပုစွန်စတာတွေဟာလည်း ဈေးကွက်ဝင်နေပြီဖြစ်လို့ စစ်တွေပင်လယ် ဆိပ်ကမ်းစတင်လည်ပတ်လာပြီဆိုရင် စစ်တွေဆိပ်ကမ်းကတစ်ဆင့် အခြား ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို ရေကြောင်းနဲ့ တင်ပို့နိုင် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့ရေချိုငါးဈေးကွက်ဟာ အရှေ့အာရှမှာသာမက အာဖရိကနိုင်ငံ တွေ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေကပါ မှာယူစားသုံးမှု ရှိနေတဲ့အတွက် ကြီးမားတဲ့ဈေးကွက်ကြီး တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို လေ့လာပြီး မွေးမြူထုတ်လုပ်ဖို့ ရခိုင်ပြည် နယ်က ရေလုပ်ငန်းရှင်တွေကို တိုက်တွန်း လိုပါတယ်။

ရေချိုမှာ ငွေရှာနိုင်ဖို့ ကြိုးစားသင့် ကြပါပြီ။ မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ချို့နေရာတွေမှာ ဆိုရင် ငါးမွေးကန်နဲ့မွေးမြူသာမက ချောင်းတွင်းမြစ်တွင်းမှာ လှောင်ချိုင်းတွေ ချပြီး လှောင်ချိုင်းနဲ့တောင် မွေးမြူနေကြပြီ လို့ သိရပါတယ်။

ရခိုင်ဈေးကွက်ကို ရောက်လာတဲ့ ငါးအများစုကတော့ မွေးမြူရေးရေချို ငါးတန်တွေဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ဒေသက တစ်ချို့ရေချိုငါးမျိုးစိတ်တွေတောင် မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားပြီလားလို့ ထင်ရပါတယ်။ စာရေးသူတို့စားဖူးတဲ့ ငါးပြောင်း၊ ငါးပုတ်သင်၊ ငါးရဲဒိုင်၊ ငါးပြေမ၊ ငါးခဲမ၊ ငါးစင်ရိုင်းအော်ကျယ်၊ ငါးသန်း စတဲ့ရေချိုငါးတွေကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး။

အားထည့်ဆောင်ရွက်
စာရေးသူကတော့ ရေချိုအရင်းအမြစ် တွေပေါ့ပါလျက်နဲ့ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အားမလုံအားမရ ဖြစ်နေပါတယ်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ် တာတောင် ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူရေးကိုပဲ အားသန်နေကြသေးတာကို တွေ့ရတော့ “ငါးပွက်ရာ ငါးစာချ” စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ရေလုပ်ငန်းဈေးကွက်မှာ ရေချိုငါး၊ ရေချိုပုစွန်စတာတွေဟာလည်း ဈေးကွက်ဝင်နေပြီဖြစ်လို့ စစ်တွေပင်လယ် ဆိပ်ကမ်းစတင်လည်ပတ်လာပြီဆိုရင် စစ်တွေဆိပ်ကမ်းကတစ်ဆင့် အခြား ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို ရေကြောင်းနဲ့ တင်ပို့နိုင် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့ရေချိုငါးဈေးကွက်ဟာ အရှေ့အာရှမှာသာမက အာဖရိကနိုင်ငံ တွေ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေကပါ မှာယူစားသုံးမှု ရှိနေတဲ့အတွက် ကြီးမားတဲ့ဈေးကွက်ကြီး တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို လေ့လာပြီး မွေးမြူထုတ်လုပ်ဖို့ ရခိုင်ပြည် နယ်က ရေလုပ်ငန်းရှင်တွေကို တိုက်တွန်း လိုပါတယ်။

ရခိုင်ဈေးကွက်ကို ရောက်လာတဲ့ ငါးအများစုကတော့ မွေးမြူရေးရေချို ငါးတန်တွေဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ဒေသက တစ်ချို့ရေချိုငါးမျိုးစိတ်တွေတောင် မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားပြီလားလို့ ထင်ရပါတယ်။ စာရေးသူတို့စားဖူးတဲ့ ငါးပြောင်း၊ ငါးပုတ်သင်၊ ငါးရဲဒိုင်၊ ငါးပြေမ၊ ငါးခဲမ၊ ငါးစင်ရိုင်းအော်ကျယ်၊ ငါးသန်း စတဲ့ရေချိုငါးတွေကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး။

အားထည့်ဆောင်ရွက်
စာရေးသူကတော့ ရေချိုအရင်းအမြစ် တွေပေါ့ပါလျက်နဲ့ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အားမလုံအားမရ ဖြစ်နေပါတယ်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ် တာတောင် ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူရေးကိုပဲ အားသန်နေကြသေးတာကို တွေ့ရတော့ “ငါးပွက်ရာ ငါးစာချ” စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ရေလုပ်ငန်းဈေးကွက်မှာ ရေချိုငါး၊ ရေချိုပုစွန်စတာတွေဟာလည်း ဈေးကွက်ဝင်နေပြီဖြစ်လို့ စစ်တွေပင်လယ် ဆိပ်ကမ်းစတင်လည်ပတ်လာပြီဆိုရင် စစ်တွေဆိပ်ကမ်းကတစ်ဆင့် အခြား ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို ရေကြောင်းနဲ့ တင်ပို့နိုင် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့ရေချိုငါးဈေးကွက်ဟာ အရှေ့အာရှမှာသာမက အာဖရိကနိုင်ငံ တွေ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေကပါ မှာယူစားသုံးမှု ရှိနေတဲ့အတွက် ကြီးမားတဲ့ဈေးကွက်ကြီး တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို လေ့လာပြီး မွေးမြူထုတ်လုပ်ဖို့ ရခိုင်ပြည် နယ်က ရေလုပ်ငန်းရှင်တွေကို တိုက်တွန်း လိုပါတယ်။

ရခိုင်ဈေးကွက်ကို ရောက်လာတဲ့ ငါးအများစုကတော့ မွေးမြူရေးရေချို ငါးတန်တွေဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ဒေသက တစ်ချို့ရေချိုငါးမျိုးစိတ်တွေတောင် မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားပြီလားလို့ ထင်ရပါတယ်။ စာရေးသူတို့စားဖူးတဲ့ ငါးပြောင်း၊ ငါးပုတ်သင်၊ ငါးရဲဒိုင်၊ ငါးပြေမ၊ ငါးခဲမ၊ ငါးစင်ရိုင်းအော်ကျယ်၊ ငါးသန်း စတဲ့ရေချိုငါးတွေကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး။

အားထည့်ဆောင်ရွက်
စာရေးသူကတော့ ရေချိုအရင်းအမြစ် တွေပေါ့ပါလျက်နဲ့ ရေချိုငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အားမလုံအားမရ ဖြစ်နေပါတယ်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ် တာတောင် ရေငန်ပုစွန်မွေးမြူရေးကိုပဲ အားသန်နေကြသေးတာကို တွေ့ရတော့ “ငါးပွက်ရာ ငါးစာချ” စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ရေလုပ်ငန်းဈေးကွက်မှာ ရေချိုငါး၊ ရေချိုပုစွန်စတာတွေဟာလည်း ဈေးကွက်ဝင်နေပြီဖြစ်လို့ စစ်တွေပင်လယ် ဆိပ်ကမ်းစတင်လည်ပတ်လာပြီဆိုရင် စစ်တွေဆိပ်ကမ်းကတစ်ဆင့် အခြား ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို ရေကြောင်းနဲ့ တင်ပို့နိုင် တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကွင်းဆက် စီမံကိန်း (CFAVC) ကနဦးဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၉

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB)၊ (GAFSP) တို့ပူးပေါင်း၍ ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကွင်းဆက်စီမံကိန်း (CFAVC) ကနဦး ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် စိုက်ပျိုးပညာပေးနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပသည်။

အခမ်းအနားသို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်း၊ စီမံကိန်းဒါရိုက်တာ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကို၊ ADB မှ Project Officer ဖြစ်သူ Mr.SrinivasanAncha နှင့် FAO မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက် ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အဖွဲ့အမှတ်စဉ်ကားပြောကြားပြီး ADB မှ ဖြစ်သူ Project Officer ဖြစ်သူ Mr.SrinivasanAncha က စီမံကိန်း ဆိုင်ရာများ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးပွဲကို ဆက်လက်ကျင်းပရာ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြမည့် လုပ်ငန်းနယ်ပယ် အလိုက် အတွေ့အကြုံများ ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း၊ ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အား ပိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြသည်။

အဆိုပါအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ဇူလိုင် ၂၉ ရက်မှ ၃၁ ရက်အထိ သုံးရက် ကြာကျင်းပသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ် (ADB)၊ ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာ နှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) နှင့် ကမ္ဘာ့ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး အစီအစဉ် (GAFSP) တို့ ပူးပေါင်းအကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေ မည့် စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကွင်းဆက်စီမံကိန်း (CFAVC) အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ အတွက် ရာသီဥတုဒဏ်ကို ကြိုကြွေးခံနိုင် သော စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးဆိုင်ရာ တန်ဖိုး ကွင်းဆက်များတစ်လျှောက် အရေးကြီး အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပိုမို ကောင်းမွန်တိုးတက်စေရန်၊ စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်များ အရည်အသွေးနှင့် ဘေး

အန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု စမ်းသပ်စစ်ဆေး သည့် စွမ်းဆောင်ရည်တိုးမြှင့်စေရန်၊ တောင်သူများ၊ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူ များ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့်

လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေသော စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အလေ့အကျင့်များနှင့် နည်းပညာများဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန်၊ ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် စိုက်ပျိုး

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မူဝါဒ ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်း များ ပေါ်ထွန်းလာရေးကို တိုးမြှင့်

ဆောင်ရွက်ရန်တို့ကို ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါစီမံကိန်းကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ် ADB ၏ ချေးငွေအမေရိကန် ဒေါ်လာ ၄၀ ဒသမ ၅ သန်းနှင့် Global Agriculture and Food Security Program (GAFSP) ထောက်ပံ့ငွေ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၇ သန်းဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးသုံးခုရှိ မြို့နယ် ၁၄ မြို့နယ် တို့တွင်ရှိသော မျိုးစေ့ထုတ်ခြံ ၁၀ ခြံတို့ တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပြီး ရာသီဥတုနှင့်လိုက်လျော ညီထွေရှိစေမည့် သီးနှံပုံစံရွေးချယ် သတ်မှတ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်နှင့် မျိုးရွေးချယ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဈေးကွက်လိုအပ်မှုရှိသည့် ကွင်းဆက် အလိုက် တန်ဖိုးမြှင့်မားရေးကို ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် အထိ စီမံကိန်းကာလ ခုနစ်နှစ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွား မည့် အဆိုပါစီမံကိန်းတွင် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် တန်ဖိုး ကွင်းဆက်အလိုက် သီးနှံပုံစံများနှင့် မျိုးရွေးချယ်စိုက်ပျိုးဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

MOALI ဖြန့်ဖြူးရေး

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း ဟဲဟိုးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ပုဂ္ဂလိကစိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများနှင့် သုတေသနပညာရှင်များ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနခြံများသို့ သွားရောက် လေ့လာ

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၀

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနပညာရှင်များအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာအသစ်များ လေ့လာနိုင်စေရန်နှင့် ပညာရှင်များ အချင်းချင်း နည်းပညာအသစ်များ ဖလှယ်နိုင်စေရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေ သနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးကျော်မြင့်ဇော်နှင့် တာဝန်ရှိသူများလိုက်ပါ၍ တောင်သူများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေနိုင် မည့် ရေသွင်းနည်းစနစ်သစ်များ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နေသည့် PRIME Agri Myanmar Co.,Ltd သို့ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ယနေ့ သွားရောက်လေ့လာကြသည်။

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသည့် အဆင့်မြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ တွင် အာဟာရပြည့်ဝစေသည့် သီးနှံမျိုး များနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များကို တောင်သူများကိုယ်တိုင် အသုံးပြုစိုက်ပျိုး လာနိုင်သည်အထိ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုကြောင်း၊ အစားအစာဘေးအန္တရာယ် ကင်းဝေးစေရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ

အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ဆောင်ရွက် ရာတွင်လည်း ယခုကဲ့သို့ Net House ထဲတွင် သီးနှံများစိုက်ပျိုးသည့် နည်းစနစ် များကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်စေလိုပါ ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြီး၊ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေသော ရှမ်းပြည်နယ်တွင် စိုက်ပျိုးမှုများသည့် စပါးမျိုးများအား မြေအခြောက်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ အစက်ချ ရေပေးသွင်းနည်းစနစ် (Drip Irrigation)

ဖြင့် စိုက်ပျိုးထားရှိမှုများကိုလည်းကောင်း၊ Net House ထဲတွင် ငရုတ်မျိုးများနှင့် တိုင်ထောင်ပဲမျိုးများအား အစက်ချ ရေပေးသွင်းနည်းစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထားရှိ မှုများကိုလည်းကောင်း လေ့လာကြည့်ရှု ကြသည်။ ဆက်လက်၍ ကလောမြို့နယ်၊ ဟဲဟိုးမြို့နယ်နှင့် ဟဲဟိုးမြို့နယ်များသို့ ရောက်ရှိပြီး လက်ရှိတွင် အောင်ပန်း

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံအား စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဗဟိုဌာန (Regional Research Centre RRC) အဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနလက်အောက်ရှိ သုတေသနခြံများအချင်းချင်းချိတ်ဆက်၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များနှင့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်ပတ်သက်သည့် သုတေ သနလုပ်ငန်းများကို (Regional Research Centre RRC) တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနခြံများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့ အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဒေသခံ တောင်သူများအကြား ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုတိုးတက်လျင်မြန် လာ၍ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ ပြန့်ပွား လာပြီး ဒေသအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက် လာမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြီး မျိုးသန့်ခြံတွင် မျိုးစေ့ထုတ်ပုံတင်ခြင်း Seed Registration ပြုလုပ်ရန်အတွက် (Viigina Certified Horticulturist - VCH) Test စိုက်ခင်းများဖြစ်သော ပြောင်းချိုနှင့် စပ်မျိုး နေကြာမျိုးယုတ်ပြိုင်စမ်းသပ်ကွက်များကို လည်းကောင်း၊ မျိုးပွားခြံတွင် အပင် တစ်သျှူးနည်းပညာဖြင့် အာလူးမျိုးပွား ထုတ်လုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်၊ အပင်ကြီးထွား ဖြစ်ထွန်းစေရန်အတွက် အာဟာရရေမှုန် ငယ်များ အပင်အမြစ်ပေါ်သို့ သက်ရောက် စေသည့် (Aeroponic Culture) စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်များကိုလည်းကောင်း ကြည့်ရှု ကြသည်။ ထို့နောက် ရမည်းသင်းမြို့နယ် ရှိ စီပင်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနခြံအား သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့ပြီး လိုအပ် သည့်များ မှာကြားကြောင်း သတင်းရရှိ သည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ပြည်တွင်းသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

(လက်ကားဈေးနှုန်းများ) (ကျပ်)

Main table containing market prices for various agricultural products like rice, oil, and other commodities. It includes columns for product names, grades, and prices in Kyats.

Summary table for 'ဝက်သီးပင်စားများ' (Peanut products) listing prices for different grades and types.

Summary table for 'ပုသိမ်ဈေးကွက်' (Bhamo market) listing prices for various goods.

မန္တလေးဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု အခြေအနေ

Textual report on the market situation in Mandalay, discussing prices and trends for various agricultural products.

Table for 'ပဲဖျိုးစုံ (၇ တင်းအိတ်)' (Soybean) showing prices for different grades and quantities.

Table for 'ပဲဖျိုးစုံ (အစုံ)' (Soybean) showing prices for different grades and quantities.

Table for 'ပဲဖျိုးစုံ (အစုံ)' (Soybean) showing prices for different grades and quantities.

Textual report on the market situation in Mandalay, discussing prices and trends for various agricultural products.

ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

နေပြည်တော်ဈေးကွက်လယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., အလတ်စ၊ စားဖို၊ သီးနှံ) and price details (e.g., ၄-၈-၂၀၁၉, ၇၅၀၀).

စစ်တွေဈေးကွက်

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, လယ်ယာထွက်ကုန်) and price details (e.g., ၁ အိတ်, ၄၆၀၀၀).

မြိတ်မြို့ရေထွက်ကုန် ဈေးကွက်အခြေအနေ

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၁ ကီလို, ၇၀၀၀).

တောင်သူထံမှဝယ်ယူသောလယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., ပဲခူးစုံ, မတ်ပဲ) and price details (e.g., ၇၅၀၀၀, ၉၅၀၀၀).

တောင်ကြီး

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၄၈၅၀၀, ၄၆၅၀၀).

မူဆယ် ၁၀၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဌာနမှ ရရှိသောဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, လယ်ယာထွက်ကုန်) and price details (e.g., ၁၈၀၀ယွမ်, ၅၅၀၀ယွမ်).

လားရှိုးဈေးကွက်

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၁၅၀၀, ၁၅၀၀).

ပြည်မြို့ဈေးကြီး

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၂၀၀၀၀, ၂၃၀၀၀).

ငါးရက်တစ်ဈေး အောင်ပန်းဈေးကွက်

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၄၀၀, ၆၀၀).

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး သဲကုန်ဈေးကွက်

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၇၀၀, ၅၀၀၀).

ပြည်တွင်းဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ဖန်ကုန်) and price details (e.g., ၂၆၅၀၀, ၂၇၂၀၀).

အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာနှင့်ညီမျှသောငွေကြေးတန်ဖိုး

Table with columns for market type (e.g., ဥရောပ, ဗြိတိန်) and price details (e.g., ၀.၈၉၄၅၅, ၀.၈၉၄၅၅).

ပြည်ပသီးနှံဈေးနှုန်း

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ပြည်ပသီးနှံ) and price details (e.g., ၁၀၀% B, ၄၄၆).

US\$/MT စက်မှုကုန်ဈေးနှုန်းများ

Table with columns for market type (e.g., အမျိုးအမည်, ရေထွက်ပုံ) and price details (e.g., ၇-၈-၂၀၁၉, ၂၇-၂-၂၀၁၉).

Source: LIFFE, CSCE, ICO, International Rubber Prices (Bangkok), www.cbot.com, Myanmar Kuok Oil & Grains Ltd.

ရမ်းဗြဲတွင် တောင်သူပညာပေး မြေစိုက်ဆိုင်ဘုတ်များ စိုက်ထူ

တောင်သူစိုက်ပျိုးရေး ပညာပေး မြေစိုက်ဆိုင်ဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်း၊ လက်တွေ့ ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးခြင်းကွင်းလုပ်ငန်းကို ဇူလိုင် ၉ ရက်နံနက်ပိုင်းက ရခိုင်ပြည်နယ် ရမ်းဗြဲမြို့နယ် ဘက်စုံအဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံး စံပြကျေးရွာ ရွှေကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါ တောင်သူပညာပေးလုပ်ငန်းခွင်တွင် မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဒေါ်ဆန်းဝင်းက လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်များ၊ ရာသီအလိုက်၊ သီးနှံအလိုက် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လအလိုက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ သီးနှံများကြီးထွားမှုအဆင့်ဆင့်နှင့် သက်တမ်းတစ်လျှောက် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက် ရမည့်နည်းစနစ်များကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည်။

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများ ကွင်းဆင်းလေ့လာသင်တန်း ပဲခူးတွင် ဖွင့်လှစ်

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းသင်တန်းကို ဇူလိုင် ၁၁ ရက်မှ ၁၂ ရက်အထိ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ဖွင့်လှစ်သည်။ အဆိုပါသင်တန်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ဝင်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးအောင်ဇော်နိုင် အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားသည်။ ဆက်လက်၍ တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးလှမြင့်က ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအနေဖြင့် စာတွေ့လက်တွေ့ ထူးချွန် ထက်မြက်အောင် ကြိုးစားကြရန် တိုက်တွန်းမှာကြားသည်။ ထို့နောက် ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးယဉ်ထွန်းက

လေ့လာရေးသင်တန်းရည်ရွယ်ချက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည်။ ယင်းနောက် မြူးမြို့နယ် ညောင်ပင်သာကျောင်းခွဲ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါက်တာအောင်နိုင်ဦးက သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းချက် များကို ရှင်းလင်းပြီး ဝတ်စုံများပေးအပ်သည်။ အဆိုပါသင်တန်းဖွင့်ပွဲသို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဆရာ ဆရာမများ၊ စိုက်ပျိုးရေး နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသား ကျောင်းသူ များ တက်ရောက်ကြသည်။

သိန်းပေ စုစည်းတင်ပြသည်

ကလိန်အောင်တွင် GAP သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး ဆွေးနွေး

သီးနှံများ GAP စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် GAPထောက်ခံချက်ရရှိရေးလုပ်ငန်းများ ဆွေးနွေးခြင်းကို ဇူလိုင် ၂၁ ရက် နေ့လယ်ပိုင်းက တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ကလိန်အောင်မြို့ ဦးအောင်နိုင်၏ သရက်ခြံတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးနိုင်ဦးနှင့်အတူ ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးသိန်းစိုး၊ ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဒေါ်စန်းစန်းတင့်၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးအောင်ဝင်းတို့ ကွင်းဆင်းဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့နောက် ကွင်းဆင်းအဖွဲ့သည် ဦးနေလင်းအောင်၏ ကိုကိုးခြံသို့ရောက်ရှိပြီး ကိုကိုးမျိုးစေ့အချဉ်ဖောက်ခြင်း၊ ကိုကိုးဆန်အခြောက်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကိုကိုးပင် ကိုင်းကူးခြင်း၊ ကိုင်းဆက်ခြင်းလုပ်ငန်းများ GAP စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်၍ သီးနှံ GAP ထောက်ခံချက်လျှောက်ထားရေး ကွင်းဆင်းဆွေးနွေးသည်။

ဖျာပုံတွင် ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် စပါးစိုက်ပျိုး

ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ခန ရွှေလက်ပန်လယ်ယာမြေဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီတို့ ပူးပေါင်း၍ ဇူလိုင် ၁၇ ရက်နံနက်ပိုင်းက ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး ဖျာပုံမြို့နယ် ကျုံတာရှမ်းကွင်းကျေးရွာ ဦးမောင်မောင်၏ လယ်မြေ တွင်ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်)မှ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်ဇင်မောင်ကြည် ရှုအားပေးပြီး ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးဝင်းစိုး၊ ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဦးကျော်ကျော်လှိုင်နှင့် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင် များ၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးမောင်မောင်သွင် နှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ (ကျုံတာ ရှမ်းကွင်း/သလိပ်ကြီး၊ ကြိခင်း၊ ကျောက်ရဲ ထလွန်)ကျေးရွာအုပ်စုများမှ တောင်သူ လယ်သမားများ တက်ရောက်ကြသည်။ အဆိုပါကွင်းလုပ်ငန်းခွင်တွင် တိုင်းဒေသကြီး သီးနှံကာကွယ်ရေး တာဝန်ခံက စပါးသီးနှံတွင် ရွှေခရ ကျရောက်ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ နှိမ်နင်းခြင်း

လုပ်ငန်းများ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးသည်။ ဆက်လက်၍ ခနရွှေလက်ပန်လယ်ယာမြေဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီမှ MD ဦးအေးအောင်က ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် စိုက်ပျိုး ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးကျေးဇူး၊ ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်ဇင်မောင် က တောင်သူများ၏ မေးမြန်းချက်များကို ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသည်။

ရော်ဘာပျိုးပင် ပေးအပ်ပွဲ ထားဝယ်တွင် ဆောင်ရွက်

ရော်ဘာပျိုးပင်ပေးအပ်ပွဲကို တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ်မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမတွင်ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် Tranlink Trading Co.Ltd တို့ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းမှုအစီအစဉ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ထမ်းများ၊ ရော်ဘာခြံပိုင်ရှင်များ တက်ရောက်ကြသည်။ အဆိုပါပေးအပ်ပွဲတွင် တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးနိုင်ဦးက အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးသိန်းစိုးက ပျိုးပင်ပေးအပ်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစီမံချက်များကို ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် တိုင်း/ခရိုင်/မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများက ရော်ဘာပျိုးပင်များကို ရော်ဘာခြံ ပိုင်ရှင်အား ပေးအပ်ကြသည်။

တောင်သူပညာပေး ဆွေးနွေးပွဲ ကွမ်းခြံကုန်းတွင် ဆောင်ရွက်

သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများနည်းပညာပြန့်ပွားသိရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တောင်သူပညာပေး ဆွေးနွေးပွဲကို ဇူလိုင် ၁၁ ရက်နံနက်ပိုင်းက ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် ပန်းကလိပ်ကျေးရွာတွင် ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဒေါ်နန်းဥမ္မာဝင်းနှင့် တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။ အဆိုပါတောင်သူပညာပေးဆွေးနွေးပွဲတွင် မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဒေါ်သန်းသန်းဆင့်က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး တိုင်းဒေသကြီး မျိုးစေ့တာဝန်ခံ ဒေါ်ဆွေဆွေဦးက သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်ခြင်း၊ မိမိတို့နှစ်သက်သော စပါးမျိုးကောင်းများကို ခေါင်နှံရွေးချယ်စုဆောင်းနည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ မြေအသုံးချရေးတာဝန်ခံ ဒေါ်ဝင်းဝင်းမိုးက မြေဆီလွှာ တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ထုံးထံညွှန်ခြင်း၊ သစ်ရွက်စိမ်းမြေဩဇာအသုံးပြုခြင်း၊ သဘာဝမြေဩဇာအသုံးပြုခြင်း၊ ထရိုင်ကို ဒါးမားပွားများပြုလုပ် အသုံးပြုခြင်း နည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ သီးနှံ ကာကွယ်ရေး တာဝန်ခံ ဒေါက်တာ စန်းစန်းဝင်းက ပိုးသတ်ဆေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာ အသုံးပြုခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေး ဖျန်းချိန်ကာလ ရွေးချယ်ခြင်း၊ ဖျက်ပိုး အမျိုးအစားအလိုက် ပိုးသတ်ဆေး ရွေးချယ်အသုံးပြုခြင်း၊ ရွှေခရကြိုတင် ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းနည်းလမ်းများကို ပညာပေးဆွေးနွေးကြသည်။

သင့်အတွက်ကံကြမ္မာ

ဦးဝင်းထက်

ဆ/၃၀၊ မယ်စိကုန်းလမ်း၊
၇-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်၊
ဖုန်း-၀၉-၄၄၈၀၃၆၄၉၅

(၁၄-၈-၂၀၁၉) မှ (၂၇-၈-၂၀၁၉) ထိ

တနင်္ဂနွေ သူတစ်ပါးအလုပ်များ လုပ်ကိုင်ပေးရမည်။ ပြဿနာတစ်ခုပြီးတစ်ခု ရောက်လာနိုင်သည်။ နိုင်ငံခြားနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စမှန်သမျှ အဆင်ပြေမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးအေးချမ်းမှုရှိနေမည်။ ငွေရရန်ခက်ခဲနေမည်။ ခေါင်းကိုထိခိုက်တတ်သည်။
ယတြာ။ ။ ကြက်ဥ၊ ဘဲဥပြုတ် လှူပေးပါ။

တနင်္လာ လိုချင်ခဲ့သောပစ္စည်းဥစ္စာများ ရမည်။ စိတ်ကူးထဲမှအလုပ်များ အပြင်တွင်အကောင်အထည်ဖော်ဖြစ်မည်။ ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးများ ဆီသို့ ခရီးသွားရမည်။ ဒေါသတကြီးတုံ့ပြန်မှုရှိမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး ရှုပ်ထွေးနေမည်။ ကျန်းမာရေးညံ့နေသည်။
ယတြာ။ ။ ကြာဆံကြော် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

အင်္ဂါ အသင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကျိုးပေးနေသည်။ ဘုရားပူးခရီးများ သွားရမည်။ စိတ်ထွေပြားနေပြီး လုပ်ချင်ရာလုပ်မိတတ်သည်။ အလုပ်သစ်များ တည်ထောင်ဖြစ်မည်။ မိတ်ဆွေဟောင်းများနှင့် ပြဿနာတက်နေမည်။ အချစ်ရေးဆွေးရမည်။ ကျန်းမာရေး ညံ့နေသည်။
ယတြာ။ ။ ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်း လှူပေးပါ။

ပုဒ္ဂလိ ငွေဝင်ပေါက်မျိုးစုံတွေ့ရှိမည်။ မိသားစု၊ အိမ်အိမ်ကိစ္စများကြောင့် စိတ်သောကဖြစ်ရတတ်သည်။ အချစ်ရေးတွင် ရှုပ်ထွေးနေ တတ်သည်။ ခိုင်မာသောပစ္စည်းများ ဝင်လာမည်။ ဝန်ထမ်းများ ရာထူးတိုးမည်။ ကျန်းမာရေးသင့်သည်။
ယတြာ။ ။ ဘုရားတွင် ရွှေလှူပေးပါ။

ကြာသပတေး မြေမျိုးစုံဝင်လာမည်။ ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများနှင့် အကျိုးပေးနေ သည်။ ဆရာသမားများ၏ လမ်းညွှန်မှုရယူခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအဆင်ပြေမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးရန်ဖြစ်ရကိန်းရှိသည်။ ဗိုက်အောင့်တတ်သည်။
ယတြာ။ ။ မုန့်မျိုးစုံ ဒါနပြုလိုက်ပါ။

သောကြာ စာချုပ်စာတမ်းများကြောင့် အကျိုးရှိမည်။ မိသားစုအတွင်း စိတ်ချမ်းသာမှုရမည်။ မိဘရိုးရာလုပ်ငန်းများနှင့် အကျိုးပေးနေသည်။ ပြောစကားမှန်သမျှ အဆင်ပြေမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး သာယာနေသည်။ ငွေများများဝင်လာမည်။ ကျန်းမာရေးသင့်သည်။
ယတြာ။ ။ သစ်သီးများ လှူပေးပါ။

စနေ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးများ၏ ကူညီမှုကြောင့် ငွေများဝင်လာမည်။ ယခင်ထက်ဝင်ငွေပိုကောင်းလာမည်။ အများအကျိုး၊ ဘာသာ သာသနာအကျိုး ဆောင်ရွက်ရမည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသစ်များ လုပ်ဖြစ်မည်။ ထိပေါက်ကိန်းလည်း ရှိနေသည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးကံမကောင်းပါ။ အနာရောဂါဟောင်းပြန်ထတတ်သည်။
ယတြာ။ ။ နန်းကြီးသုပ် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေး AIIP စီမံကိန်း ရွှေဘို၊ ကန့်ဘလူ၊ မုံရွာခရိုင်များတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဈေးကွက် စွမ်းအားမြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မည်

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၈

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်နှင့်အဖွဲ့သည် ဇူလိုင် ၂၇ ရက် နံနက်ပိုင်းက ကန့်ဘလူမြို့နယ် ကာဘိုးရေလွှဲဆည်သို့ ရောက်ရှိစစ်ဆေးစဉ် စိုက်ပျိုးရေးပြည့်ဝစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး၊ ဆည်ရေအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ သိရှိနားလည်ရေးနှင့် တောင်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ရေး ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။ (ပုံ)

ကာဘိုးရေလွှဲဆည်သည် ၁၉၀၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ကာ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးခဲ့ပြီး ကန့်ဘလူ မြို့နယ် မူးမြစ်ပေါ်တွင် တည်ရှိသည့် ကွန်ကရစ်ရေလွှဲဆည် အမျိုးအစား ဖြစ်ကာ သဖန်းဆိပ်ဆည်မှ ပို့လွှတ်လိုက် သော ရေများအပါအဝင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ စီးဝင်ရေ ၄၄၈၇၅၀၀ ဧကပေကို ထိန်းသိမ်း၍ မြောင်းမတော်များမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးမြေ ၈က ၂၂၆၆၇ ကို ဖြန့်ဝေအကျိုးပြုလျက် ရှိသည်။ မြောင်းမတော်ကြီးများမှ ရေပေး စာ - ၁၉ သို့

ပြန်ဟိုင်ခိုင် ဆန်စပါးမွေးမြူရေးမြှင့်တင်ခြင်းစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများ ဆွေးနွေး

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၃

ဂျပန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (JICA) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် ဗီအေချက်အလက်နည်းပညာများကိုအသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စပါးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအား မြှင့်တင်ခြင်းစီမံကိန်း (RGBM Project) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများ ဆွေးနွေးပွဲကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ မျိုးစေ့ဘဏ်ဧည့်ခန်းမ၌ ယနေ့ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်၊ မျိုးစေ့ဘဏ်ဧည့်ခန်းမနှင့် သုတေသနပညာရှင်များ၊ JICA မှ Dr.Atsushi Yoshimura နှင့် Mr.Usui Tetsuro ဦးဆောင်သော တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာနိုင်ကြည်ဝင်းက RGBM စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ထားရှိမှုများအား စီမံကိန်းအဖွဲ့ဝင်များ အကြား ဆွေးနွေးဖလှယ်သည့် ပထမ အကြိမ် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်သောကြောင့် အရေးပါ ကြောင်း၊ ယခုဆွေးနွေးပွဲအား အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါးမျိုးမွေးမြူရေးချယ် ရေးနည်းစနစ်နှင့် အခန်းကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေး အတွက် ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား တိကျသည့် အစီ အစဉ်များချမှတ်ကာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုကြောင်း၊ စီမံကိန်းအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ လူမှုစီးပွား တိုးတက်ရေးအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်၍ ရောဂါဒဏ်၊ ပိုးမွှားဒဏ်နှင့် သဘာဝဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရည် ရှိသော စပါးမျိုးသစ်များရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းကြောင်း၊ သုတေသနများဆောင်ရွက်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု (Transparency)၊ တာဝန်ခံမှုနှင့်တာဝန်ယူမှု (Accountability) အပြည့်ဖြင့် စည်းစည်းလုံးလုံး ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကာ အချင်းချင်း အတွေ့အကြုံများ ဖလှယ်ရန်လည်း လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ယခုစီမံကိန်း သည် သုတေသနပညာရှင်များ၏

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ရေး (HRD) အစီအစဉ်ပါရှိသည်ဖြစ်ရာ ဂျပန်နိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များတွင် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မဟာသိပ္ပံသင်တန်းနှင့် ပါရဂူသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် အတွက် သုတေသနပညာရှင် စုစုပေါင်း လေးဦးစေလွှတ်မည်ဖြစ်ရာ အင်္ဂလိပ်စာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအတွက်လည်း ကြိုးစားရန် တိုက်တွန်းပါကြောင်းဖြင့် ပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ဗီအေချက်အလက် နည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ဆန်စပါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအား မြှင့်တင်ခြင်းစီမံကိန်းအား အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၊ တိုးတက်မှု မှတ်တမ်းနှင့်ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက် မည့် အစီအစဉ်များအား Mr.Usui Tetsuro၊ ဒေါက်တာဥပဇာတောနှင့် ဒေါက်တာ ခင်သန္တာဝင်းတို့က ရှင်းလင်း တင်ပြကြသည်။ အဆိုပါ RGBM စီမံကိန်းသည်

၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ် အထိ ငါးနှစ်စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါးမျိုးမွေးမြူရေးစနစ်နှင့် အခန်း ကဏ္ဍမြှင့်တင်ခြင်း၊ ဂျပန်ပညာရှင်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံပညာရှင်များပူးပေါင်း၍ အလား အလာကောင်းသော မိုးကောင်းသောက် လယ်စပါးနှင့် ယာစပါးမျိုးသစ်လိုင်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဗီအေချက်အလက် နည်းပညာများနှင့် စပါးမျိုးကူးစပ် မွေးမြူ ခြင်း နည်းပညာကိုအသုံးပြု၍ မြန်မာ ဆန်စပါးမျိုးများကို အထွက်နှုန်း ကောင်းမွန်ပြီး ရောဂါဒဏ်၊ ပိုးမွှားဒဏ်နှင့် သဘာဝဘေးဒဏ်ခံ နိုင် ရည် ရှိ သော မျိုးသစ်များအဖြစ် မွေးမြူမြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများအပါအဝင် လူသားအရင်း အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ် အဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များသို့ ပညာသင်အဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးမဟာသိပ္ပံနှင့် ပါရဂူသင်တန်းသား/ သူများလည်း စေလွှတ်မည်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ International Finance Corporation (IFC) နှင့် ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်မှ တာဝန်ရှိသူများအား လက်ခံ တွေ့ဆုံ

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၃

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ ယနေ့နေ့လယ် ၂ နာရီက International Finance Corporation (IFC) ၏ Senior Operations Officer Mr. Colin Taylor နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်မှ တာဝန်ရှိသူများပါဝင်သောအဖွဲ့အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ဧည့်ခန်းမ၌ လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ (ပုံ)

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် အာဖရိက ဝက်အပြင်းဖျားရောဂါကို (က)အဆင့် စာရင်းဝင် ကူးစက်ရောဂါအဖြစ် သတ်မှတ် ခဲ့ပြီးနောက် အာဖရိကဝက်အပြင်းဖျား ရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ကာကွယ် ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ အာဖရိကဝက်အပြင်းဖျားရောဂါဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပသွားရေး၊ ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးမြို့တို့၏ တိရစ္ဆာန်နှင့် ရောဂါရှာဖွေရေးဓာတ်ခွဲခန်းများတွင် Polymerase Chain Reaction (PCR)

နှင့် Enzyme - linked Immunosorbent Assay (ELISA) နည်းများဖြင့် အာဖရိက ဝက်အပြင်းဖျားရောဂါကို ရှာဖွေစစ်ဆေး ခြင်းကိစ္စရပ်များ၊ FAO နှင့် အတူ ပူးပေါင်း၍ အာဖရိကဝက်အပြင်းဖျား ရောဂါဖြစ်ပွားမှုလျော့ကျရေးအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ များနှင့် ပတ်သက်၍ သင်တန်းပို့ချ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများ၊ အာဖရိကဝက် အပြင်းဖျားရောဂါ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး အတွက် ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွား

မည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၊ ရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့် တုံ့ပြန်နိုင်ရေး အတွက် မြို့နယ်များမှ တိရစ္ဆာန်ဆေးကု ဆရာဝန်များအား သင်တန်းပေး ဆောင်ရွက် နေမှုများ၊ အာဖရိကဝက်အပြင်းဖျားရောဂါ အပါအဝင် အခြားသောရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို ရောဂါစူးစမ်းလေ့လာရေးနည်းပြ သင်တန်း များ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်နေဆဲဆိုင်ရာများ ကို ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

ကျောပုံး - မြန်မာ - ကိုရီးယားမှ

ကြာတည်ဆောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပြီး ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ MAFRA က ကူညီ ထောက်ပံ့ ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သုံးသန်းခွဲဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ အဆင့်မြင့်ဆန်စက်၏ စွမ်းအားမှာ ဟက်တာ ၃၀၀ မှ ၅၀၀ အထိ စိုက်ပျိုး ထွက်ရှိလာမည့် စပါးတစ်ရာသီစာ အတွက် လည်ပတ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ MOALI ဖြန့်ကြားရေး

စာ ၁၈ - စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေ မှ

လက်တံမြောင်း စုစုပေါင်း ၁၆၇ ခုခွဲထွက် ပြီး မြောင်းခွဲလက်တံများ၏ စုစုပေါင်း အလျားမှာ ၅၉၅ ဒသမ ၅၀၉ မိုင်ရှိသည်။ ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် ရွှေဘို မြို့နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေး AIPP စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကာဘိုးရေလွှဲဆည် မှ ရေပေးဝေခြင်းလုပ်ငန်း ပိုမိုထိရောက်စေ ရေးအတွက် ရေသွင်းရေထုတ်မြောင်းများ၊ လမ်းများ၊ ကျေးလက်လမ်း၊ တံခါးများ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းလုပ်ငန်းများကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် ကင်းတပ်လက်ဝဲတူးမြောင်း တွင် သဲနန်းဆယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှု များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သည် များ မှာကြားသည်။ ရွှေဘိုမြို့နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက် မည့် AIPP စီမံကိန်းကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး

ဌာန၊ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံ ခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ စက်မှုလယ်ယာဦးစီး ဌာန၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်း အင်းဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်လမ်းဦးစီး ဌာနတို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွား မည်ဖြစ်ပြီး နှစ်အလိုက် အဆင့်မြင့် လယ်ယာမြေဖော်ဆောင်ခြင်း၊ စက်မှု လယ်ယာစနစ် တိုးတက်မြှင့်တင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာတိုးတက် ပြန့်ပွားရေး လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ပြီး ရွှေဘိုမြို့နယ် လိပ်ချင်းကျေးရွာအနီး အဆိုပါစီမံကိန်းက ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက် နေသော အဆင့်မြင့် လယ်ယာမြေ ၅၇၅ ဧက ဖော်ထုတ်ပြီးစီးပြီဖြစ်၍ မိုးစပါး ပျိုးထောင်ရေပေးဝေလျက် ရှိသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရတင်ထွန်းက ရှင်းလင်းတင်ပြရာ ဒုတိယဝန်ကြီးက သဲထုတ်ရေထိန်းတံခါးနှင့် ရေတံခါးများ ခိုင်ခံ့မှုရှိရေး၊ ရေတိုက်စားမှုကြောင့်

ပျက်စီးမှုများကို အမြန်ဆုံးဒီဇိုင်းရေးဆွဲ ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ စီမံကိန်းကာလ ခုနစ်နှစ်တာအတွင်း မျှော်မှန်းထားသည့် အောင်မြင်မှုများ အပြည့်အဝရရှိရေး အတွက် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တောင်သူ များ စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး၊ တောင်သူများ လူမှုစီးပွား ဘဝနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းမှ နည်းပညာ၊ အတွေ့အကြုံကောင်းနှင့် အကျိုးရလဒ်များရရှိရေး၊ နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ နေရသည့် ရေကြီးရေလျှံမှု ကြိုတင် ကာကွယ်ရေး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကောက်ပိုင်း မြေယာတန်ဖိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ မြေယာပြဿနာများပြားလာမှုကို ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းအဆင့်ဆင့် ထိန်းကျောင်း ဆောင်ရွက်ပေးရေး၊ တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်း အညီ စီစစ်ဆောင်ရွက်ပေးရေး၊ ဝန်ထမ်း များ၏ အခက်အခဲများကို လည်း

စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (AIPP) ဒုတိယအကြိမ် စီမံကိန်းဦးဆောင်မှု အစည်းအဝေး ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၉

စိုက် ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း (AIPP) ဦးဆောင်မှုကော်မတီ ဒုတိယအကြိမ်စီမံကိန်းအစည်းအဝေးကို ယနေ့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီက နေပြည်တော် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အစည်းအဝေး ခန်းမ၌ကျင်းပရာ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးကမ်ဇာမုံနှင့် ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

ဒုတိယဝန်ကြီးက AIPP စီမံကိန်း သည် ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (JICA) စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၌ စိုက်ပျိုး ရေးဝင် ငွေ တိုး တက် ရေး စီ မံ ကိ န်း (Agriculture Income Improvement

နှင့်အတူ ပူးပေါင်း၍ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိပြီး နှစ်အလိုက် စီမံကိန်းလျာထား ရန်ပုံငွေကို အနီးစပ်ဆုံးလျာထားငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုအကျိုးစီးပွား ထိခိုက်နိုင်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်ရေးနှင့် တောင်သူလယ် သမားများ၏ စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက် ရေးကို စဉ်ဆက်မပြတ် အလေးထား ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ ဌာနများအချင်းချင်း စီမံကိန်းအောင်မြင်နိုင်ရေးအတွက် ဟန်ချက်ညီညီ ဆောင်ရွက်ကြရန် ပြောကြားသည်။ (ပုံ) ဆက်လက်၍ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသ ကြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီး ဦးကမ်ဇာမုံနှင့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် များက ဆွေးနွေးကြသည်။

Project - AIPP) ကို ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရေးအေဂျင်စီ (JICA) နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးဌာနခွဲတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း ကာလမှာ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ မှ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ အထိ ခုနစ်နှစ်ဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုခရိုင် ရွှေဘို၊ ဝက်လက်၊ ခင်ဦး၊ ရေဦး၊ တန့်ဆည်၊ ဒီပဲယင်း၊ ကန့်ဘလူခရိုင် ကန့်ဘလူမြို့၊ မုံရွာခရိုင် ဘုတလင်နှင့် အရာတော်မြို့နယ် စသည်တို့တွင် စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးကဏ္ဍ မြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးစခန်းနှင့် မြို့နယ်ရုံးများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တည် ဆောက်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးပညာပေးခြင်းနှင့် ဈေးကွက်စွမ်းအားမြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်း များကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်သွား မည်ဖြစ်သည်။ MOALI ဖြန့်ကြားရေး

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပေးရေးတို့ကို ဆွေးနွေး မှာကြားသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် လိပ်ချင်းကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေး AIPP စီမံကိန်းရှေ့ပြေးအဆင့်မြင့် လယ်ယာမြေ ဖော်ဆောင်ခြင်းစီမံကိန်းရှင်းလင်းဆောင် သို့ရောက်ရှိပြီး အေးချမ်းသာယာ ရွှေချင်းရွာရေအသုံးချသူများအသင်းမှ တောင်သူများ၊ စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး တက်ရောက်လာသူ များ၏ မေးမြန်းချက်များကို ဒုတိယ ဝန်ကြီးနှင့် တာဝန်ရှိသူများက ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးဖြေကြားကြသည်။ ထို့နောက် စက်မှုလယ်ယာမြေ ဖော်ဆောင်နေမှုကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ဇော်လွင်ထွန်းက လိုက်လံရှင်းလင်း ပြသသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးတက်ရေး AIPP စီမံကိန်းအရ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ရွှေဘိုမြို့နယ် လိပ်ချင်းကျေးရွာတွင် ၅၇၅ ဧက၊ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ဝက်လက်

မြို့နယ်၊ ရွာတော်ကုန်းကျေးရွာတွင် ၃၁၅ ဒသမ ၀၉ ဧက၊ ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ရွာရှည် နှင့်ကြခတ်ကျေးရွာတို့တွင် ၃၀၈ ဒသမ ၈၇ ဧက၊ ရွှေဘိုမြို့နယ် မြင်းချင်းကျေးရွာ တွင် ၂၈၀ ဒသမ ၈၆ ဧက၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ခင်ဦးမြို့နယ် မြို့သစ်ကျေးရွာ တွင် ၄၉၉ ဒသမ ၈၅ ဧက၊ ရေဦးမြို့နယ် မုတ်စိကျေးရွာတွင် ၄၁၇ ဒသမ ၃၇ ဧက၊ တန့်ဆည်မြို့နယ် မယ်ဇော်ပင်ကုန်း ကျေးရွာတွင် ၁၄၄ ဒသမ ၀၄ ဧက၊ အက်ကြီးကျေးရွာတွင် ၁၆၃ ဒသမ ၃၅ ဧက၊ ရွာရှည်(မ)ကျေးရွာတွင် ၁၇၈ ဒသမ ၃၂ ဧက၊ ရွှေဘိုမြို့နယ် ကျားရွာ ကျေးရွာတွင် ၃၁၃ ဒသမ ၅၁ ဧက၊ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ရွှေဘိုမြို့နယ်ရှိ လိပ်ချင်း၊ ယင်းမာ၊ အောင်ချမ်းသာ၊ ဇီးဖြူကုန်းနှင့်ခွန်တောင်းငယ်ကျေးရွာ တို့တွင် ၁၈၁၆ ဒသမ ၇၃ ဧက စုစုပေါင်း ၅၀၁၂ ဒသမ ၉၉ ဧကတို့ကို နှစ်အလိုက် အဆင့်မြင့်လယ်ယာမြေဖော်ထုတ်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ MOALI ဖြန့်ကြားရေး

အာဆီယံကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများအဆင့် ၁၁ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပ

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၄

အ ဆီယံကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအဆင့် ၁၁ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများကို မြန်မာနိုင်ငံက အိမ်ရှင်အဖြစ် အောင်မြင်စွာ လက်ခံကျင်းပနိုင်ရေး ကြိုတင်ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၅ ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

အာဆီယံ နိုင်ငံရေး-လုံခြုံရေး အသိုက်အဝန်း (ASEAN Political - Security Community - APSC)၊ အာဆီယံ စီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (ASEAN Economic Community - AEC)၊ အာဆီယံလူမှုရေး - ယဉ်ကျေးမှု

အသိုက်အဝန်း (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) စသည့် မဏ္ဍိုင်ကြီးသုံးရပ်ဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးက သဘောတူဆုံးဖြတ်ထားသည့်

လုပ်ငန်းများအား အသိုက်အဝန်းတစ်ခုစီ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝနှင့် သက်ဆိုင်သောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစိုးရဌာနများက အကောင်အထည်ဖော်ပေးလျက်ရှိပြီး ကဏ္ဍအလိုက် အာဆီယံဝန်ကြီးအဆင့်အစည်းအဝေး၊ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအစည်းအဝေးနှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အကူအညီအလိုက် အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အာဆီယံလူမှုရေး-ယဉ်ကျေးမှု အသိုက်အဝန်း (ASCC) အောက်၌ အကျုံးဝင်နေသည့် အာဆီယံကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအဆင့်အစည်းအဝေး (ASEAN Ministers Meeting on Rural Development and Poverty Eradication - AMRDPE) နှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရာတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံက အလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ ခြင်းနှင့် အတူအောက်တိုဘာတွင် ကျင်းပမည့် အာဆီယံကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအဆင့်အစည်းအဝေးကို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံ

ကျင်းပမည်ဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးအဆင့် အစည်းအဝေးနှင့်ဆက်စပ်၍ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအစည်းအဝေး၊ အာဆီယံ +၃ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအစည်းအဝေး၊ အာဆီယံဖိုရမ်၊ အာဆီယံခေါင်းဆောင်မှု အရည်အချင်းဆု Leadership Award ချီးမြှင့်ပွဲနှင့် Side event အနေဖြင့် Gender Mainstreaming on Rural Development and Poverty Eradication with FAO and WFP တို့ကို တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း လေးရက်ကြာ ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးအဆင့်အစည်းအဝေးတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများမှ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးကဏ္ဍ၌ တာဝန်ယူထားကြသည့် ဝန်ကြီး ၁၀ ဦးအပါအဝင် ၅၄ ဦးခန့် တက်ရောက်ကြမည်ဖြစ်ပြီး၊ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီး အဆင့်အစည်းအဝေးများတွင် အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီး ၁၀ ဦးအပါအဝင် ၁၁၆ ဦးပါဝင်တက်ရောက်မည်ဖြစ်သဖြင့် ပြည်ပအဆင့်မြင့် ဧည့်သည် ဦးရေများစွာ တက်ရောက်ကြမည်ဖြစ်ရာ အစည်းအဝေးများအား ဆက်စပ်ဌာနများ၏ ပေါင်းစပ်ကူညီမှုဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီ အောင်မြင်ချောမွေ့စွာ ကျင်းပနိုင်ရေး ကြိုတင်ညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးကို ယနေ့ကျင်းပခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

မြန်မာ - ကိုရီးယား အဆင့်မြင့်ဆန်စက် နေပြည်တော် ရေဆင်း၌ ဖွင့်လှစ်

နေပြည်တော် ဇူလိုင် ၂၉

ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ MAFRA ၏ အကူအညီဖြင့် နေပြည်တော် ရေဆင်း၌ တည်ဆောက်ပြီးစီးသော မြန်မာ-ကိုရီးယားအဆင့်မြင့်ဆန်စက် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့ညနေ ၃ နာရီက ကျင်းပရာ နေပြည်တော်ကောင်စီဝင် ဦးအေးမောင်စိန်က ဝမ်းမြောက်စကားပြောကြားပြီး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားသည်။ ဆက်လက်၍ KRC (Korea Rural Community Corporation) မှ ကိုယ်စားလှယ်က စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

ထို့နောက် KRC (Korea Rural Community Corporation) မှ ကိုယ်စားလှယ်က ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းထံ အဆင့်မြင့်ဆန်စက်ကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ပြီး နေပြည်တော်ကောင်စီဝင်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့က KRC (Korea Rural Community Corporation) မှ ကိုယ်စားလှယ်အား ဂုဏ်ပြုတံဆိပ်လွှာနှင့် အမှတ်တရလက်ဆောင်များ ပေးအပ်ကြသည်။ (ပုံ)

ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်နှင့်အဖွဲ့ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တောကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက် ဆွေးနွေး

ဘားအံ ဇူလိုင် ၃၁

ကရင် ပြည်နယ်အတွင်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တော ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၂၃ ရက်က ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုစိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ် The Nippon Foundation နှင့် ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနတို့ နားလည်မှုစာချုပ်လွှာ (MOU) လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့် ပြည်နယ်စီမံ ဘဏ္ဍာနှင့်စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီး ဦးသန်းခိုင်၊ ပြည်နယ်လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးမင်းဇောင်၊ ဂျပန်နိုင်ငံ မြန်မာသံအမတ်ကြီးနှင့် The Nippon Foundation မှ တာဝန်ရှိသူများ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အတူ ဇူလိုင် ၂၄ ရက်က ဂျပန်နိုင်ငံသို့ လေ့လာရေးခရီးသွားရောက်ကာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။

ခရီးစဉ်တွင် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများသည် တိုကျိုစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် Dr.katsumi Takano နှင့်တွေ့ဆုံကာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တော ကဏ္ဍတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရေး အစားအစာများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာပြဿနာများ ဖြေရှင်းရေးအစီအစဉ်များ၊ ပြည်နယ်တွင်းမှ

စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ပညာတော်သင်စေလွှတ်နိုင်ရေး စသည်တို့ကို ဆွေးနွေးကြသည်။ အဆိုပါလေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ဇူလိုင် ၂၄ ရက်မှ ၂၈ ရက်ထိ တိုကျိုစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် ဂျပန်နိုင်ငံ Oita City ရှိ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေး အမွေအနှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော

KUnisaki PeninsulaUSa Integrated Forestry၊ Agriculture and Fisheries System၊ ဂျပန်နိုင်ငံ Oita ခရိုင် စီရင်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးနှင့် Kabosu Field စသည့်နေရာများသို့ သွားရောက်လေ့လာကြသည်။

ဖြတ်သွားလျှင်